

LITUANISTINĖS STUDIJOS "METRAŠTŲ"

JUOZAS PRUNSKIS

Lietuvių katalikų mokslo akademijos **METRAŠTIS** III. Red. A. Liūma, S.J. Lietuvių katalikų mokslo akademijos leidinys, Roma, 1967 m. 410 psl. Tiražas 1,000 egz.

Išvėijon nublokštoms tautos kultūrinėms pajėgoms susidaro ypatingos sąlygos. Iš vienos pusės atsiskleidžia naujai surastų kultūrinių laimėjimų akiračiai, iš kitos gi pusės — kasdienės duonos ir patogesnio įsikūrimo rūpesčiai bei atitrūkimas nuo savo tautos kamieno sudaro pavojų toli nuo savosios tautos problemų, darytis lėkštesniais mūšikėję mokslininkų kūrėjų dėl reikiamų šaltinių sumažėjimo ar net išblėsti ir dalioje kūryboje, prarandant susikaupimo intensyvumą, kai žmogus kasdien yra stipriai pagaujamamas visuotinės srovės ieškoti vis daugiau civilizacijos teikiamų malonumų.

Užtat mes su ypatinga pagarbą vertiname tas institucijas, kurios palaiko mūšikėjų kūrybinius polėkius savo lituanistinėje srityje ir kurios sudaro sąlygas jų studijinei kūrybai kristalizuotis knygų tomuose ir pasiekti skaitytojų mases.

Lituanistinių studijų pirmūnai

Vargu, ar kas šioje srityje gali lygintis su tais laimėjimais, kuriuos mūsų tarpe ima išsikvoti Lietuvių katalikų mokslo akademija. Ji reguliariai organizuoja mūsų mokslininkų suvažiavimus ir reguliariai leidžia suvažiavimų darbus ir metraščius, kurie turi nesenstančios, pasakytume, epochinės reikšmės. Kas svarbiausia, kad ši institucija, atsidūrusi sunkiose išvėijos sąlygose, ne tik nei kiek nepalūžo, bet dar savo veikimą išplėtė, kaip tekdama lietuvių mokslininkus, taip ir leisdamą jų studijinius darbus ir net pralenkdamą savo pačios atsieliktus rezultatus Lietuvoje. Išvėijoje jau išspausdinti du tomai "Suvažiavimo darbų" (trečias gi baigiamas spausdinti), trys tomai "Metraščių", dr. J. Vaišnoros studija apie maironinį kultūrą Lietuvoje, dr. Kučo paruošta didžioji patrioto kun. Ant. Staniūkyno biografija, dr. Igno Skrupskelio disertacija apie lietuvių XVIII amžiaus vokiečių literatūrą.

Šiame numery:

- Kas imsis iniciatyvos?
- Lituanistinės studijos LKMA "Metraštyje".
- Lietuviai XVIII amžiaus vokiečių literatūroje.
- Lietuvių mokyklos Vokietijoje.
- Henriko Nagio eilėraštis.
- Įtampa tarp to, kas privalu, ir daugiau nei privalu.
- Tradicinė ir mūsų laikų melodija.
- K. Almenas "tikrojo" Afrikoje.
- Lietuva XVI amž. florentiečių vaizduotėje.
- Nauji leidiniai.
- Kultūrinė kronika.
- Spygliai ir dygliai.

Tai vis stambūs moksliniai darbai, kurių spausdinimo išlaidų neapmokės išpirkantieji egzemplioriai ir kurių nebūtų buvę viltingi išleisti, jei ne Liet. kat. mokslo akademijos energingos pastangos.

Metraščių III tomas

Naujasis Liet. kat. mokslo akademijos leidinys — "Metraščių" III tomas. Nors jis buvo pradėtas spausdinti pernai ir tituliname puslapyje padėta 1967 m. data, tačiau iš spaudos išėjo ir skaitytojus pasiekė jis šiemet, taigi — tai dar nauja knyga. Ją skleidant ir skaitant, tenka gerėtis, su kokių mokslininko sugebėjimu ir stropaus kultūrininko uolumu kiekvienas straipsnis paruoštas. Istorikas Juozas Jakštas, panaudodamas faktus iš Vytauto Didžiojo laiško rinkinio, iš Prūsų diplomatinio kodekso, iš naujų okupuotoje Lietuvoje išleistų istorinių šaltinių, aiškina, kodėl žemaičių krikštas įvyko vėliau, negu Lietuvos, rasdamas atsakymą to laiko Vytauto politikoje ir Kryžiuočių ordino įvykdytoje žemaičių okupacijoje.

Monografija apie Sūduvos plotą

Kun. Jonas Reitelaitis, surinkęs nuostabiai daug istorinės medžiagos, atskleidžia apščiui intriguojančių faktų iš Suvalkijos praeities, pavaizduodamas, kaip vyko ten miškingų plotų apgyvendinimas, naujų sodybų ir kaimų kūrimasis, kokia buvo administracijų sąranga, koks miškų pramonės augimas. Jei pirmoje dalyje autorius daugiau išryškina civilizacijos augimą Sūduvoje, tai antroje dalyje analizuoja jos kultūrinį, dvasinį progresą, globojant Augustui II, magnatams Sapiegos, Višnioveckiams, ypač kaip visa tai reiškėsi, kuriant ir plečiant Suvalkų Kalvarijos parapiją. Gal nė viena Lietuvos parapija nėra susilaukusi tokios mokslinės monografijos, kaip čia duodamoji Suvalkų Kalvarijos.

Maironio religinės poezijos analizė

Dr. Alfonsas Šešplaukis parodo savo literatūrinio analizatoriaus talentą, duodamas arti 90 psl. užimančią studiją apie religinį pradžią Maironio kūryboje. Čia jis išryškina veiksmus, padėjusius susiformuoti religiniam pradžiai Maironio kūryboje, aptaria, kokios išraiškos tas pradas susilaukė, kokiomis poetinėmis priemonėmis Maironio pasinaudota religinės idėjos perteikiant. Dr. Šešplaukis parodo plačią literatūrinę erudiciją, tarpais vesdamas paralelę su religinės minties reiškimo kitų tautų pirmaujančiuose poetuose bei pabaigoje duodamas apžvalgą, kaip religinis pradas reiškėsi maironinėje ir pomaironinėje mūsų poetų kartoje.

Pranešimas iš 1570 m. apie Vilniaus universitetą

Telkdamas medžiagą senojo Vilniaus universiteto istorijai,

Vašaros vakaras Lietuvoje...

Nuotr. B. Barkausko

istorikas Paulius Rabikauskas, S.J., duoda Jėzuitų centriniame archyve rastąjį ispano Francisco Sunyer, Lietuvos ir Lenkijos jėzuitų viceprovinciolo, 1570 m. rašytą platų pranešimą apie naujai įsteigtą Vilniaus jėzuitų kolegiją. Pranešimas plačiai aptaria ne tik su pačia kolegija susijusius dalykus, bet ir duoda daug medžiagos apie ano meto gyvenimo sąlygas Lietuvoje ir pačiame Vilniuje. P. Rabikauskas, istoriniais dokumentais pasiremdamas, įrodo, kad Vilniaus akademiją reikia nuo pat jos įkūrimo pradžios laikyti universitetu.

Faktai ir atsiminimai apie Vilnių

Pagaliam dar viena studija šiame metraščių tome tai Broniaus Zumerio gausiai surinktoji medžiaga temai "Vilniaus kraštas faktų ir atsiminimų šviesoje". Reikia stebėtis, kaip daug tų faktų ir atsiminimų autorius surinkęs iš lietuvių, lenkų, gudų, latvių, vokiečių spaudos ir kitų šaltinių. Studija svarbi ir valstybininkui, ir etnologui, ir istorikui, pabrėžiant Vilniaus krašto lietuviškumą, padedanti nustatyti Lietuvai priklausantį Vilniaus krašto ribas, atžyminti lenkinimo pastangas ir ištautėjimo procesą. Br. Zumeris savo studiją rašė ne vien tik kaip šaltas objektyvus studiuojantis, bet kaip karštas patriotas lietuvis, todėl šis darbas daugiau nutolsta nuo ankstesnių straipsnių mokslisko

jo tono ir vietomis pereina į tautinio sentimentų išsiliejimą, laikraštiniu stiliumi. Bet ir čia užtikama eilė visiems įdomių faktų, pvz.: Vytauto laikais Lietuvos plotas siekė apie 930,000 kv. kilometrų; sovietiniai okupantai paskutiniu laikotarpiu susprogdino ir su žeme surištus dalykus, bet ir duoda Krėvos pilies griuvėsius; 1936—1939 m. laikotarpyje lenkai Vilniuje likvidavo 1,056 lietuviškas institucijas.

Tik vargu ar autoriui vertėjo prie gen. Želgovskio prisegti epitetą, kad tai "garbingas vyras" (319 psl.).

Metraščių pabaigoje dar duodami trys nekrologai: prof. dr. V. Manelio (B. Vitkus), prof. dr. Ant. Šerkšno (Ign. Malėnas), Edv. Turausko (dr. S. Bačkis).

Pora kritiškų pastabų

Apskritai "Metraščių" daro gerą įspūdį. Kalba gana sklandi, nors ir reikėjo lietuviškai perteikti labai įmantriai susitvystusius kai kuriuos lotyniškus dokumentus. Kas be ko — pasitaiko neleistinimų. Pvz., linksniuojant Lietuvos herbo pavadinimą kilmininke vartojama "Vyties" (269 psl.); bet tai yra "ryškės" kilmininkas; mūsų herbo kilmininkas yra "Vyčio". Arba vartojama neteiktina forma "skaitlingas" (360 psl.). Nors negausiai, bet pasitaiko ir konkretūros klaidų. Pvz. randame

"istoyo" (365 psl.), minisro" (374 psl.).

Perskaičius ir užskleidus metraščių, besidžiaugiant šiuo leidiniu, vis dėlto kyla mintis, kodėl koncentruojamasi išimtinai beveik tik į istorines temas. Žinoma, istorikų sekcija Liet. kat. mokslo akademijoje yra bene stipriausia, šios rūšies temos čia daugiau susietos su Lietuva ir mums artimesnės, tačiau yra gausiai ir kitų lituanistikos mokslo sričių, turime ir kitų šakų specialistų. Juos darban įtraukus, pats "Metraščių" darytųsi platesnės apimties, gausniems sluoksniams įdomesnis, šačiau mūsų mokslinėms studijoms patarnaujantis. Net ir šiame metraštyje duodama Maironio poezijos studija iš dalies darosi istorinė, nes atsiremianti į tolimesnę praeitį. Kodėl neparašyti gilesnių studijų mūsų dabarties rašytojų, poetų? Daugelis mūsų kūrybos šakų čia visai nėra atstovaujamos: meno, muzikos, filosofijos ir plataus folkloro problemų "Metraštyje" labai pasigendame.

Šių leidinių redaktorius prof. A. Liūma yra didelių gabumų, gausios energijos ir plačios iniciatyvos žmogus. Reikia tikėtis, kad ateityje leidžiamieji "Metraščių" tomai, išlaikydami taip pat aukštą studijinį — mokslinį lygį, apims ir žymiai platesnes sritis.

Pribrendę grūdai laukai prie Nemuno

Nuotr. Ged. Oreto

Kertinė Parastė

KAS IMSIS INICIATYVOS?

Apie centrinės lituanistinės bibliotekos steigimą mes buvome jau užsiminę birželio mėn. 15 d. Kertinėje parastėje. Kėlėme mintį, kad reiktų sukurti gyvą platesnės apimties mokslinę biblioteką, kurioje Lietuvą ir lietuvius liečiančiais klausimais žinių rastų ne tik patys lietuviai, bet ir Lietuva besidomį ar apie ją rašą sveitinieji. Tokia biblioteka turėtų būti geras vadovas ir darbo vietė rašantiems disertacijas, diplominius darbus, informacinio pobūdžio veikalus, straipsnius ir pan.

Reikia pasidžiaugti, kad, nors dabar vasaros atostogų metas, šis sumanymas nebuvo negirdomas praleistas: apie jį rašė kai kurie kultūrininkai, skambino telefonais redaktoriui ar parastės autoriui, diskutavo gyvu žodžiu.

Suglaudžiant, kas buvo rašyta ir suinteresuotų kultūrininkų pridėta, galima pasakyti, kad sumanymas praktiškai būtų įgyvendinamas, nors ir būtų susidūrta su visa eile sunkumų. Svarbiausieji jų: lėšos, patalpos, knygų įsigijimas, personalas ir bibliotekos išlaikymas.

Lėšų klausimas, atrodo, nesunkiai spręstųsi. Kadangi tokia biblioteka, greta kultūrinės, praktiškai turėtų didžiulę politinę reikšmę, ypač teisingos informacijos apie Lietuvą srityje, manoma, kad jai lėšas samatos keliu iš savo pajamų galėtų skirti tokios institucijos kaip VLIKas, ALTas, Liet. Laisvės komitetas, Amerikos (eventualiai Pasaulio) lietuvių bendruomenė, na, ir pagaliau Lietuvių fondas. Kiek teko girdėti, šių įstaigų vadovai tokiam sumanymui palankūs, jį sveikintų. Jeigu viena kuri institucija ir nebūtų pajėgi biblioteką išlaikyti, tai visos penkios institucijos tikrai jau įstengtų. Žinia, prie jų prisidėtų asmeninės ar kitų organizacijų piniginės aukos, gal būt, ir testamentiniai užrašai.

Nelengvas būtų patalpų klausimas, bet ir jis ilgainiui išsprendžiamas. Žinia, kad savo gyvavimo pradžioje biblioteka negalėtų pretenduoti į specialias patalpas ir todėl reiktų jai ieškoti prieglaudų prie jau esančių lietuviškų pastatų.

Sunkiausia būtų sprendžiamas knygų — liet. veikalų telkimo klausimas. Konkrečiau kalbant, reikalingas yra pavėluotasis ir geros knygos dabar gausios tik, nemažai už jas mokant, Vak. Europos antikvariatuose. Tačiau, giliau patyrinęs reikalą, atrodo, kad būtų galimybė pradžia nupirkti porą ir daugiau asmeninių lituanistinių knygų rinkinių, kurie ir sudarytų knygų fondų pagrindą. Į šią centrinę biblioteką nesunkiai galėtų būti įterpiami ir kai kurie visuomeniniai (mokyklų, organizacijų

bei archyvų) knygynėliai, dabar dar egzistuoją beveik be naudos ir be didesnės apsaugos. Lietuviškų knygų dar būtų galima rasti vienoje kitoje parapijoje, redakcijose.

Vis dėlto, tai sudėjęs, dar nebūtų mokslinės bibliotekos. Ji turėtų būti nuolat papildoma knygų kopijavimo būdu. Šiam reikalui tekstų užmegzti glaudžius ryšius su daugeliu JAV, Kanados ir Europos kraštų bibliotekų. Kaip žinia, tokių bibliotekų vadovai yra dažniausia palankūs ir paslaugūs, ypač kai tikisi patys mainų būdu panašių dalykų gauti.

Centr. lit. bibliotekoje turėtų būti ir platus lietuviškos periodikos skyrius, pradedant "Aušra", baigiant šiuo dienų liet. spauda, leidžiama išvėijoje ir okupuotoje Lietuvoje. Laikraščių — žurnalų dar būtų galima rasti, o trūkstamus dalykus nesunkiai būtų galima mikrofilmuoti. Būtina būtų įsigyti nepriklausomos Lietuvos spaudą: ji buvo aukšto lygio, ir yra gera medžiaga mokslo darbus rašant. Šiuo metu pasaulyje jos komplektai yra tiek išblaškyti, kad ir geri bibliografai negali čia susigaudyti.

Bibliotekos personalo klausimas glaudžiai rištųsi su lėšomis. Jas išsprendus, atsirastų ir apmokamas vadovas. Jam galėtų savanoriškai ar gal net kiek apmokamai talkinti kultūrininkai — pensininkai.

Centr. lit. biblioteka veiktų vadovaudamasi savo statutu ir, bent dabar, neturėtų glaudžiai susirišti su kuria nors JAV-bių mokslo įstaiga ar muziejumi. Šia proga prisiminti, kad JAV nuostatai bei standartai ne visada atitinka mūsų laikavimus. Yra bibliotekų, kurių nuostatai draudžia jose laikyti brošiūras, kartais laikraščius bei žurnalus (ypač jų nepilnus komplektus), o taip pat smulkesnę dokumentinę medžiagą (atsiėmus, je tokie dalykai rastų sau garbproklamaciją, pareiškimus, laiškus, etc.). Mūsų bibliotekobingą ir prideramą vietą.

Gausi (20—30,000 tomų) mokslinė biblioteka galėtų šiame krašte likti ir tuo atveju, jeigu kada nors gyvosios lietuviškos Amerikoje nebeliktų: vis dar atsirastų lietuvių ar ne-lietuvių kilmės žmonių, kurie mokslo sumetimais domėtis lietuvių kalba, jos praeitimi, kultūra, įnašu į JAV gyvenimą, emigraciją.

Šiuo mes konkrečiai neįtartiname, kuri iš mūsų politinių bei kultūrinių institucijų turėtų pradėti sumanymą vykdyti. Bet jeigu kuri savo iniciatyva imtųsi — parodytų didžiausią savo išmanymą, reikalo supratimą ir aukštą vadovybės narių mentalitetą. (b. k.)

LIETUVIAI XVIII AMŽIAUS VOKIEČIŲ LITERATŪROJE

A. LINKUVIS

Tai prieš 25 metus Vorkutoje tragiškai žuvusio, (nukankinto) dr. Igno Skrupskelio 1932 m. Vienoje vokiškai parašytos disertacijos lietuviškas vertimas, kurį atliko jo šeima atmintinos sukakties proga (kartu parūpinama ir išleidimo lėšas). Pats žinomąjį prof. J. Nadlerį, etnologinio literatūros metodo autorį, kurį laiką dėsciusį Karaliaus universitete, parašytoji disertacija nebuvo išspausdinta (išskyrus nebeant vieną pradinį skyrelį lietuviškai Athenaeume, 1932, t. 3). Dėl to buvo sunkiau prieinami ir vėlesniems disertantams.

Be minėtos sukakties vertimui atsirasti netiesiogiai padėjusi, kaip vertėjų sakoma įžangoje apie veiklą ir autorių, dar ir Donelaičio sukaktis. Kartu norėta daugiau paryškinti Donelaičio metu kilusių Herderio idėjų reikšmę mūsų gyvenamajam metui. Deja, vertėjai čia pat turėjo pripažinti: "Humanistinio idealizmo laidotuvės atėjo kaip tik iš tų Hamano - Herderio adoruotų rytų..." (p. XVII).

Autorius savo disertacijai buvo pasirinkęs bene patį palankiausią lietuvių bei Prūsijos šimt metų, kūrį "savo plačia tolerancija lietuvių bei ne tik padėjo ugdyti lietuvių mokyklas, bet tokiu pat mastu padėjo ir lietuvių raštams" (p. 25) ir kai Fridrichas Didysis prašė Voltero "savo meile apglotbi ir "brolius lietuvius" (p. 19).

Tačiau šalia tų sentimentų, be abejoj, dar reikšmingesnis būtų sekančio XIX šimt. panaigrinėjimas, kai, pasirodžius vokiečių nacionalistinėm aprašym, prasidėjo kova su Prūsų lietuvių ponapoleoniniais laikais ir pasiekė savo viršūnę to šimtmečio pabaigoje. Čia vertėjai pastebi: "Leistas į devynioliktą amžių disertacijos rašymo metas nebuvo palankus. Prės autorius akis jau buvo įvykęs naujas procesas, kuris išstūmė iš gyvenimo Hamano - Herderio koncepcijas. Jų vietoje atėjo naujos filosofijos, kurios grindė vokiečių imperiškumą mažųjų saskaiton ir vokiečių humanistines misijas pakeitė genocidinėmis misijom" (p. XVIII).

Tuo būdu Prūsų lietuvių klausimas XIX amž. tebelaukia mūsų germanistų bei lituanistų plunksnos, juo labiau, kad dabar jau nebėra ko nė varžytis. Bet ir dabartinis darbas užpildys nemažą spragą, ypač kai Liet. Enc. pasigendama redakcijos numatyto, bet bendradarbių netesėto, straipsnio apie Prūsų (Mažąją) Lietuvą.

Disertacija suskirstyta į tris dalis, kurių pirmąją nagrinėjama kultūrinis lietuvių gyvenimas Prūsijoje, antrojoje pagrindiniai idėjinės raidos bruožai, trečiojoje — lietuvių pasireiškimas Prūsijoje XVIII amž. Tie skyriai sukasi apie tris pagrindinius asmenis: Donelaitį, Herderį, Rėzą.

Iš tikrųjų Donelaitis, kalbant apie lietuviškuosius spaudinius Prūsijoje, priklausytų jau XIX šimt. ("Metai" pirmą kartą išleisti 1818 m.). Pasigestim Donelaičio vokiškai rašytosios poezijos panagrinėjimo. Vieną kitą jos pavyzdį savo metu buvo iškęs J. Sembritzki, kuris disertacijos tepaminimas kita proga. Paskutiniu metu literatūros istorikai jau yra linkę keisti savo nuomonę ir dėl Donelaičio pasipiktinimo lietuvių liaudies dainomis. Poetas bus daugiau piktingasis girtaujančių dainuojamom nešvankiom ("kiaus-

kom") dainom, bet ne iš viso lietuvių liaudies dainom, kurios pagal vieną dainų tyrinėtoją (U. Katzennelenbogen) primenančios ištisą maldą. Be to, Ruhigas ir Herderis, rinkę lietuvių liaudies dainas, buvo tokie pat evangelikų kunigai, kaip ir Donelaitis.

Kalbant apie Herderio ir lietuvių dainų parūpinimą jo rinkiniui, būtų lauktina platesnio apibūdinimo tų dainų rinkėjo, karaliaučio prof. Kreutzfeldo, kurio būdingas atsliepimas apie lietuvių tautą neseniai mūsųose buvo išskėtas dienos švieson (žr. Aidai, 1960, nr. 8). Vertėjai taipgi nepastebėjo, kad ir Herderio ryšys su lietuvių dainom buvo ne per seniai naujai nušviestas (plg. Commentationes Balticae, 1962, VIII - IX, 5). Tai tam tikra prasme papildymas L. Arbusovo darbo apie Herderio ryšį su latvių ir estų dainomis.

Disertacijoj gan platokai panagrinėtas Rėza, tačiau daugiausia iš vienos pusės — iš jo ryšio su lietuvių dainomis, kurių rinkinį buvo išleidęs su vokišku vertimu. Čia būtų buvę pravartu panagrinėti tų dainų vokiško vertimo veiksmę ir platesniam pasauliui, pvz. ar toks Victor Hugo lietuvių dainų motyvus savo kūryboj panaudojo iš Rėzos ar kitų šaltinių. Trumpai paminėta Rėzos ryšis su Goethe darbu papildė vėlesni J. Ereto darbai.

Kaip žinia, J. Nadleris (plg. jo Herder oder Goethe, Hochland, 1926) stėjo daugiau už Herderį dėl jo tautinių nusiteikimų, negu už Goethę dėl pastarojo tarptautinių sentimentų. Dažnas lietuvių įterpimas į "primityviųjų (laikinių) tautų" tarpą šiandien skamba tiesiog, sakytum, užgauliai. Bet ar visą Lietuvą, Herderis turėjo minty? Greičiausia tik Prūsų lietuvių salelę, kurią kiek gerėliau pažino. Primityviškumą jis bus supratęs kaip natūralumą. Šio dalyko nušvietimas būtų buvęs pravartus, nes Herderio charakteristika randam pakartotą išsioj eilė puslapių.

Disertacija parašyta, kaip sakoma, gerais laikais, kai dar buvo prieinami šaltiniai, kuriuos

Dr. Ignas Skrupskelis

išblaškė ar sunaikino pastarasis pasaulinis karas (ypač Karaliaučiaus univ. bibliotekoj). Autorius panaudojo 300 su viršum bibliografinių vienetų, kuriuos kartais sudaro keli, keliolika ar net keliasdešimt tomų (pvz. Herderio raštai 33 t.).

Bet laikas nestovi vietoj, ir šia, kad ir kaip plačią bibliografiją jau galėtų papildyti ne vienas naujas veiklas, sakysim, naujas kritinis Hamano raštų leidimas, parūpintas to paties Nadlerio, arba minėtas L. Arbusovo darbas (E. Keyserio serijoj), 5-sis Donelaičio "Metų" vertimas į vokiečių kalbą (H. Buddensiege), taipgi L. Gineičio ir Ročkos studijos apie Donelaitį, apvalant jas, žinoma, nuo režiminių rūdžių. E. Zimmerliederio pridėta Prūsų Lietuvos žemėlapi gražiai papildė ir pataiso šiom dienom atspausintas J. Andrians braižytas, Lietuvos Tyrimo instituto nustatytas Lietuvos etnografinių sienų žemėlapis, kur apimta ir Prūsų Lietuva. Pačioj bibliografijoj, pagal šių dienų bibliografinius reikalavimus, rastum kai ko ir taisytino. Pvz. žurnalo pavadinimas ir jo nr. dar nėra pakankama bibliografinė informacija.

Dar žodis kitas dėl paties vertimo. Neturint po ranka originalo, sunku atsekti tikroji pras-

LIETUVIŲ MOKYKLOS VOKIETIJOJE

Augsburgo lietuvių gimnazijos mokinių ir mokytojų suvažiavimo apraše ("Prie Alpių kalnu nušvito saulė", Draugas, liepos 25 d.) buvo įdėtas toks posakis: "Po suvažiavimo įspūdišiais besidalindami, kan. V. Zakarauskas prasiarė: o jei kas taip galėtų surašyti lietuvių tremtinių visų mokyklų atliktą darbą! Juk tos mokyklos, kad ir barakuose, atvėrė mūsų jaunimui duris į plačiuosius mokslų pasaulį."

Tas posakis duoda progos paformuoti tuos asmenis, kurie tuo reikalu domisi, kad anas darbas jau atliktas. Rašas šias eilutes, kai gyvena Vokietijoje, DP stovykloje, buvo US zonoje lietuvių aukštesniųjų mokyklų inspektoriumi ir Istorinės medžiagos rinkimo komisijos pir-

mė. Pvz. vertime skaitome: "Senprūsų krašto pakėlimas į karalystę... pažadino valstybinę sąmonę" (p. 3), tuo tarpu kai autoriaus minėtos ištraukos vertime rašoma: "pažadino tautinę sąmonę" (Athenaeum, 1932, III, p. 29). Be abejoj, vertėjai terminų ir sunkesnių posakių užveję stovėjo prieš nelengvą uždavinį. Juk didelis skirtumas yra tarp "meno" ir "dirbtinio" pasaulio (p. 60). Yra ir keletas paklaidų datose, pvz. Acta Borussiae duotos dvi skirtingos išleidimo datos (1730 ir 1731) (turi būti 1730), Rėzos Prutenos I d. išleista ne 1805, bet 1809 m. Taipgi kyla klausimas, ar buvo reikalinga verčiant lietuvių išleidimo vietą (dis. autorius savo str. to nebuvo daręs).

Kalbos atžvilgiu vertimą būtų reikėję kiek geriau išlyginti. Kai kur randame tokių sakinių, kurie nesiderina su bendrinės kalbos reikalavimais (p. 23, 38 ir kitur), nors šiaip jau, kiek galint, paisyta pasisakymo aiškumo.

Baigiant tenka pasakyti, kad šios disertacijos paskelbimu padarytas itin svarbus darbas germanistinei bei lituanistinei literatūrai mūsų kalba papildyti. Kartu jos autoriui pastatytas visai deramas paminklas.

Ignas Skrupskelis LIETUVIAI XVIII AMŽIAUS VOKIEČIŲ LITERATŪROJE. Roma, Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos leid. 1967. Su autoriaus portretu ir vok. santrauka. Tiražas 1.200 egz. Kai-na nepažymėta.

mininku. Lankydamas mokyklą ir rinkdamas istorinę medžiagą, ypatingą dėmesį atkreipė į švietimo įstaigų veiklos apžvalgą (istorijas), kurių pavyko surinkti tikrai didelis skaičius. Medžiagos svarba neįkainojama, nes parašyta mokyklų vadovybių, įdomi kaip įdomiausios romanas.

Iki šiol sutelkta minėtos rūšies medžiaga yra nurašyta, suredaguota ir pavadinta "Lietuvių švietimas Vokietijoje 1945—1949 m." Rankraštis suskirstytas į tris dalis. Pirmoje dalyje telpa vaikų darželiai ir pradinės mokyklos. Antroje — progimnazijos ir gimnazijos. Trečioje — specialinės mokyklos bei įvairūs kursai. Vaikų darželių 26 istorijės, pradinųjų mokyklų — 49, progimnazijų bei gimnazijų — 34, specialiųjų mokyklų 72 ir daugybė US zonoje trumpai aprašytų įvairiausių kursų. Taigi 181 istorija ir daugybės kursų statistika. Rankraštis, mašinėlė perrašytas, skaitant ir nepilnus puslapius, sudaro 481 puslapį. Ilustracijai yra surinkta apie šimtas fotografijų.

Dar gyvenant Vokietijoje, buvo žadėta šias istorines apžvalgas atspausdinti. Bet iki šiol to pažado dėl svarbių priežasčių nebuvo galima ištesėti. Dabar įskomas leidėjas, kad visa tai atspausdintų. Šio leidinio pasirodymas yra būtinas, nes jame surašyta žinios nebeatkartojamos, jei jos kokiū nors būdu dingtų neišleistas. Juk ir 1915—1918 m. Vokietijoje veikė lietuviškos mokyklos, bet ką mes apie jas žinome? Nieko!

Leidėjai jaučia, kaip geriau leidynei platinti, tačiau norisi priminti, kad šis leidinys galėtų būti išleistas prenumeratos būdu, nes daugelis asmenų ras save vienokia ar kitokia proga ten suminėta. Juk veikė 61 vaikų darželis su 115 auklėtojų ir 1935 metais, 79 pradinės mokyklos su 296 mokytojais ir 3,691 mokiniu bei 37 gimnazijos - progimnazijos su 615 mokytojų ir 2,858 mokiniais. Vien abiturientų, baigę lietuvių gimnazijas apie 1,200. O kiek ten suminėta stovyklų komitetų bei mokinių tėvų komitetų ir šiaip asmenų. Šie

Rezid. Tel. 339-4683.
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS, GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 S. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446

Pirmą lėšonius pagal susitarimą, jei neatsiliepiu, skambinti HU 8-3222

DR. ANNA BALIUNAS
AKTŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLES LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadieniai 10-12 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Rez. tel. WA1brook 5-5076.

Ofiso 3148 West 63rd Street
Tel.: PRospect 8-1712
Rez. 3241 West 60th Place
Tel.: REmpublic 7-7894

DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3 trečiadieniai uždaryta. Antradieniai ir penktadieniai vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAŽYS
PLAČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-dos ir California
Val.: kasdien nuo 9-5 val. vak. Šeštad. 2-4 val.
Trečiadienį ir kitu laiku pagal susitarimą
Ofiso telefonas: 476-4043
Rezid. tel. WA1brook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 No. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

Fel. ofiso HE 4-3849, rez. 388-2333
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9 antr., penktad. 1-5 trečiadienį tik susitarus.

Ofiso — HE 4-5756
DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 West 51st Street

Valandos: antradieniai, penktadieniai 2-9 v., šeštadieniai 10-1 p.p. Ligoniai priimami pagal susitarimą

skaičiai sudaro išleidimo pagrindą. Juk tuoj bus jau net ketvirtis šimtmečio, kai tas didelis ir naudingas darbas vyko sunkiose stovyklinio gyvenimo sąlygose. Kiekvienas mielai įsigys šį leidinį, kaip liudintį lietuvių nepalaužiamos valios šviestis.

Vincentas Lindevičius

NAUJI LEIDINIAI

• MŪSŲ SPARNAI, 1968 m. birželio mėn. Nr. 24. Lietuvių evangelikų reformatų žurnalas, įsteigtas 1951 m. Leidėjas: Lietuvos Evangelikų reformatų

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė optometristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., antr., ketv. 2-5, 7-9 val. Penkt. 2-4 ir šeštad. 10-2 val.

Ofs. 755-4477, rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 9-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akuserija ir moterų ligos
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti: MI 3-0001

Ofiso HE 4-1414, rez. HE 7-6867
DR. B. GAIZIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akuserija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 2-3 ir 6-8 val. vak. Šeštad. 12-3 val. popiet.
Trečiadieniai uždaryta

Ofiso tel. PR 8-2220
Namu — rez. PRospect 8-9081
DR. JANINA JAKSEVIČIUS
J. O. K. S. A.
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 3 v. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 6-6022, rez. PR 8-6960
DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val. kasdien nuo 6 iki 9 v. v. ir nuo 9 iki 12 val. arba susitarus.

Ofs. PO 7-6000, rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3344 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta.

Ofiso ir buv. tel. Olympic 2-1581
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus.

Tel. — Reliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvių gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Šeštad. 12-3 val. p. p. Trečiadienį uždaryta.

Tel. ofiso ir buv. Olympic 2-4158
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-4 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienį.
Šeštadieniai 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
KODIKŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
1156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 — 8 val. vakar. Trečiadienį ir 11 val. ryto iki 1 val. p. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso telefonas: HE 7-1168
Rez. tel. 259-2919

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEmlack 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7273; Rez. PR 6-4782
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirm., ketv., 6-8 val., antrad., ir penkt. 1-4 val.
Priliminėja tik susitarus

Ofiso HE 4-1818, rez. PR 8-9801
DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštad. 9 v. z. — 3 v. p. p.

kolegija tremtyje. Redaguoja — Jokūbas Kregždė, 2439 W. 51st Str., Chicago, Ill. 60632. Administruoja — Jonas Palšis, 5718 S. Richmond St., Chicago, Ill. 60629. Tiražas — 2.000. Kai-na — auksa.

Žurnalas didelio formato. Pasitarasis numeris 104 psl., gera dalimi straipsnių skirtas Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 50 metų sukakčiai paminėti. Leidinio puslapių gausiai iliustruoti lietuvių evangelikų reformatų šiandieninio gyvenimo bei istorinėmis nuotraukomis. Žurnalas svarsto ne vien tik religines, bet ir šiaip tautines bei kultūrines problemas.

ASSOCIATE OPTOMETRISTS
Lietuviškai kalba
DR. FRANK PLECKAS, OPT.
3424 W. 63rd St., GR 6-7044
Tikrina akis. Pritaiko akinius b "contact lenses".

Valandos pagal susitarimą
Uždaryta trečiadieniai

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7097
5159 So. Damen Avenue
Valandos: 2-5 val. p. p.
Išskyrus trečiadienį

Tel. 423-2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 So. Kedzie Avenue

Val. pirmad., antrad., ketvirtad. ir vak. pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 8 v. p. p. Iki 9 v. v. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Prieš šv. Kryžiaus ligoninė
Val.: pirm. nuo 6 iki 8 v. p. p.; antrad. ir ketv. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v.; penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto. Kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REmpublic 7-2260

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, POSLES IR PROSTATŲ CHIRURGIJA
Ofisas 2454 W. 71st Street
Val. antrad. nuo 2-5 popiet.
ketvirtad. nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Rezid. telefonas: PR 9-6730

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKTŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
15542 So. Cicero, Oak Forest, Ill.
Kabineto tel. 887-2020
Namų tel. 839-1074
Vizitai pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. GRovehill 6-0617

Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 val. iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. vak.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 W. 71st Street
Telefonas 925-8296

Valandos: 2-8 v. v. penktad. 10-12 v. r. 2-8 v. vak. Šeštad. 1-4 v. vakar. Šeštad. ir trečiadienį uždaryta.
Rezid. tel. WA 5-5099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2852 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1328

Ofiso val.: Pirm., antr., Trečiadienį, penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 1 v. v. Šeštad. 2-4 val. popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.

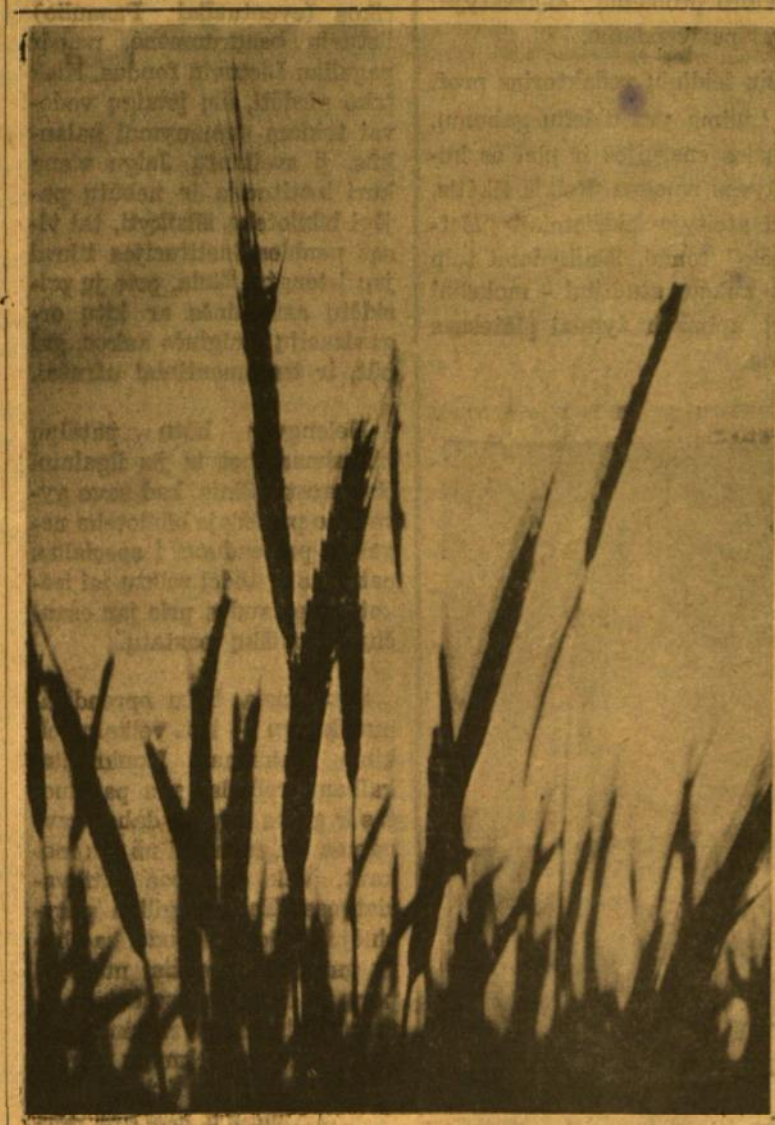
Of. tel. HE 4-2123, Namų GI 6-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Priliminėja lėšonius tik susitarus
Val.: 2-4 p. p. ir 6-8 v. vak. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta.

Telefonas — GROvehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2524 West 69th Street
Valandos: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. vak. Šeštadieniai 1 iki 4 val. Trečiadieniai uždaryta.

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6648 So. Albany Ave.
Val.: pirm., antrad., ketv. 6-8 val. vak., penkt. ir šeštad. 2-4 popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
3107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 v. p. p. ir 7 iki 8 v. v. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta.

Ofiso tel. 767-2141, Namų 636-4850
DR. PETRAS ZLOBAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road

Zemės ir saulės globoje...

Nuotr. Alg. Grigaičio

ITAMPA TARP TO, KAS PRIVALU, IR DAUGIAU NEI PRIVALU

K. SILINIS

Prėjome prie paskutiniosios tragijos įtampos, kuri yra pati skaudžiausia, nors ne visi ją pajaučia: tai įtampa tarp to, kas yra privalu, ir to, kas yra daugiau nei privaloma.

Pats Kristus yra rekomendavęs daryti daugiau, negu privaloma. Jis pasakė: jeigu nori būti tobulas, eik, parduok viską, pasidaryk visiškai beturtis; jei nori būti tobulas, eik ir gyvenk visiškai skastybėje. Yra ir daugiau darbų aukščiau privalomybės: siekdamas tobulumo, žmogus gali visą gyvenimą pasiūvesti apaštaliavimui, ligonių bei raupuotojų slaugymui, kad pasidarytų visiškai laisvas bei tyras ir atitiktų Dievo valią. Prie šios kategorijos darbų nepriskirtina pasitraukimas iš pasaulio dėl jo bėdėjimosi, bėgimas iš pasaulio dėl nusivylimo juo; tātai jau bus ne daugiau, negu privaloma, bet mažiau. Dievas vertins tik tokį darbą, kuris yra išėjęs iš laisvosios valios, iš džiūgaujantio entuziazmo. Kadangi mes savo laisvomis galiomis turime užbaigti pasaulio kūrimą, tai svarbu kad būtų pasiekta kuo aukščiau sia laisvės potencija, t.y., kad mes ne tik laisvą noru pildytume įstatymą, bet kad laisvę vykdytume ir už įstatymo ribų, daugiau, negu kad įstatymas reikalauja. Iš tikrųjų, tikrai tokia laisvė pasaulis tegyvena, jis minta tokiomis laisvės eikvotojais, žmonių, kurie pasauliui kurti laisviausia valia daro tai, ko šiaip niekas kitas negalėtų padaryti. Pasaulis gyvena dėka karžygių, dėka kovotojų, kurie savo gerumą ir paslaugumą barsto, kaip ūkininkas sėkla, kurie lengva ranka atiduoda tai, ko jiems nėra privalu atiduoti.

Sustojimas ir sustingimas

Bet ir čia vėl sutinkama tragika. Tasai entuziazmas, tasai perteklius iškyla į aukštybes. Tačiau po to ateina refleksija, susigalvojimo metas, tada gi atsiranda sustojimas ir sustingimas. Ir laisviausias, entuziastiškiausias, karžygiškiausias žmogus po keleto akimirkinių pamato pats save, ima apie save mąstyti, ir, taip bemažant, vėsta jo entuziazmas į karštis. Savo entuziastiškumus norus jis norės užfiksuoti,

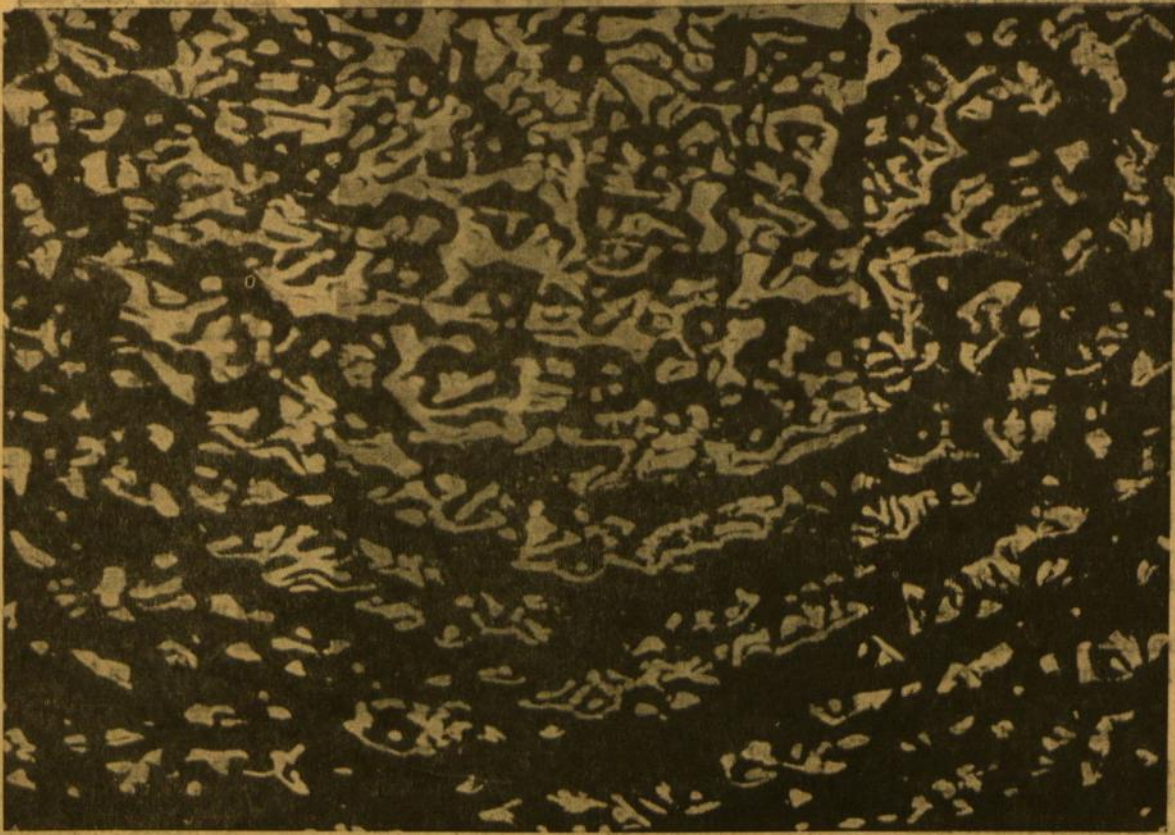
nes juk atgal grįžti jis negali. Dvasios srityje negali būti nė kokio atgal; iš pasiektų aukštybių nebegali nusileisti atgal, jei nenori būti apkaltintas. Taigi jis turi pats save apvaldyti, turi pats užsidėti jungą. Bet tuo pačiu padaroma privalomu visa tai, kas anksčiau buvo daroma vien iš entuziazmo. Žmogui nebelieka nieko kito, kaip laukti, kada vėl užeis dvasios pakilimas ir iškels jį aukščiau pasiektą lygmenį. Tātai ir sudaro didžiąją šventųjų tragiką: juo daugiau jie yra pasiekę, juo netobulesni jie jaučiasi. Kada dvasia žengia į šaltą šio pasaulio erdvę, ji bemažant sustingsta, apsidengia kiau-tu, kurį tepakala tik nauja vidinė ugnis.

Tātai kuo aiškiausiai matyti Bažnyčios ordinų istorijoje. Visi tie ordinai atsirado dėka švento vyro ar moters, kuris entuziazmo pagautas, užsimanė padaryti daugiau, negu privaloma, ir ryžosi imtis, iš šalies žiūrinti, negalimų darbų. Pasiekęs užsibrėžtas aukštybes, jisai turėjo apsvarstyti tai, kas atlikta, tātai nustatyti ir paversti regulą, kurios turi laikytis kiti jo broliai ar seserys. Žiūrėk, jau ir besama sustingimo, kiau-to! Ir reikia vėl karštos ugnies, kad tą kiau-tą sutirpintų, kad vėl būtų pradėtas naujas žygis į naujas aukštybes. Gi kol tātai bus, teks išgyventi daug kovų, patirti daug kančių ir skausmo.

Entuziazmas ir šimtmečių dulkės

Net ir Katalikų Bažnyčia, kurią pagimdė tikrasis entuziazmas, kuri yra tikra gyvoji ugnis, ir jina jaučia sustingimo grėsmę, ir ją paliečia šimtmečių dulkės. Todėl bandoma ju nusikratyti visuotiniams susirinkimais bei reformomis, kaip pvz. Vatikano antrojo susirinkimo.

Tai ir yra tasai tragizmas, tai ir yra toji kančia, kurią kenčia katalikiškasis žmogus. Visos krikščionių persekiojimo kančios ir aziatikų atgailotojų savęs kančios skausmai tėra, palygin-ti, tik žaislas. Katalikas humanistas yra prikaltas prie savo idealų kryžiaus ir ilgai, labai ilgai truks, tūkstančiai metų praeis, kol tvėrimo darbas bus užbaigtas ir bus prieita tobulybės pilnumas viršūnė.

Nuotrauka Algirdo Grigaičio

MŪSŲ VIDURNAKČIO FUGA

HENRIKAS NAGYS

Ofelija apsigyveno didmiesčio pagrindžiuose, kur poetai ir popierinės gėlės alpsta nuo smalkių. Aizėja akmenis arkos. Mėlynom plonytėm gyslom išraižyti, trupa permatomi smilkiniai.

Brendam per šiaurės ežerą.
Brendame tarp žvaigždžių.
Baltos beržo ašaros
dideliais lašais pamažu
laša į ežerą.

Vienatvė užvėrė vartus į baltą Harlemą.
Sudegusią saulę iškėlė ugniažiedis iš vienintelio
gyvo medžio aikštėj. Ilga, troškų vidurnaktį
teka asfaltas po juodom ir baltom kojom.

Brendam per šiaurės ežerą.
Brendam baltais akmenim.
Mėnesiena žėrėdama trupa naktim
į švarų, juodą ežerą.

Orfėjų pakorė taikos apaštalai vakar uoste.
Plaka krantinę kraujo puta iš Dunojaus. Gitara
skambina prekiniam vagone į Los Angeles. Degančių
miestų dūmai troškina banguojančius kukurūzų laukus.

Brendam per šiaurės ežerą.
Brendam į žalią salą.
Saulėtekys šnara
vanduo ir berželių
lapai.

TRADICINĖ IR MŪSŲ LAIKŲ MELODIJA

ST. SLIZYS

Muzikologijos mokslas teigia, kad du pagrindiniai muzikos elementai ritmas ir melodija yra labiausiai tarp savęs susiję ir klausytojuose išaukia stipriausią psichologinį ir estetinį atgarsį. Muzikos garsai paliečia mūsų centrinę ir autonominę nervų sistemą, ir mes neišvengiamai reaguojame pagal savo vidaus pasaulį. Suprantama, kad ritmas mūsų smegenyse sužadina fizinį aktyvumą, išjudina kraujo cirkuliaciją, pakeldamas kraujo spaudimą, pagreitina kvėpavimą, taip gi sužadina virškinimą, sukelia alkį ir net troškulį. Melodija savo ruožtu per mūsų klausą veikia mus psichologiškai, išaukdamas estetinį patenkinimą, nes muzikinio tono įspūdis mumyse virsta jausminiu ir dvasiniu gyvenimu. Ir nenuostabu, kad visi kalbame apie gražią melodiją, bet labai retai apie gražų ritmą. Matyt, melodija yra muzikos grožis ir jos siela, kurią kiti muzikos elementai paremia, ją dar daugiau išryškina ir išpuošia gyvais ir nevystančiais žiedais. Muzikos analizė neturi aiškaus ir konkretaus atsakymo kas sudaro gerą ir gražią melodiją. Tačiau vieną aišku, kad nei vienas muzikos elementas tiek nesiremia kompozitoriaus muzikinių instinktu, kiek remiasi melodija. Yra ir principai, kurie kalba už gerą melodijos konstrukciją.

Klasikos jėga ir grožis

Didieji klasikai tikrai buvo apdovanoti nepaprasta kūrybine jėga ir talentu giliais idėjas išreikšti aiškia ir tobula forma, kuri prakalbėjo į žmonijos širdį ir sielą ir iki šios dienos vis nemažėjančia jėga tebėra užkariavusi mūsų širdis. Neabejotinai jie pirmieji atskleidė tikrąjį muzikos meną, kuris vis tebėra gyvas ir nepasenęs, nors ir jo kūrėjai jau šimtmečius ilsisi ramybėje. Manau, visiems yra įdomu, kokių principų laikėsi klasikai melodijos atžvilgiu? Kaip ir visa muzikos struktūra, taip ir melodija prisilaikė proporcingumo ir simetrijos. Aiški pradžia, vidurys ir pabaiga, ištisas melodijos darnumas per visą kompoziciją, sveika logika ir gili mintis su dangišku sąskambių švarumu ir grynumu patraukė klausytoją ir magiška jėga jį nukėlė į išvąją idealų pasaulį ir atskleidė jo neišpasakytą grožį. Muzikinių sintaksės elementų simetriškumas padėjo klausytojui užgirsti muzikinį klausimą ir aiškų ir išbaigtą atsakymą. Klasikai sugebėję suprantamai prakalbėti ne tik savo tautą, bet ir į visą žmoniją, nes jie muzikoje įamžino visų žmonių siekimus ir idealus, kurie visiems žmonėms bendri, nežiūrint kurios tautos jie bebūtų! Klasikų melodija paprastai padalinta į keturias dalis, kur antroje dalyje samoningai atkartojama pirmos dalies melodija su moduliacija arba kontrastiško tembro balsu (instrumento arba vokalistų), norint išryškinti pagrindinę temą, kad klausytojas ją pajustų ir bent dalinai ją suprastų. Muzikos psichologija tvirtina, jog rimtos klasikinės muzikos toks melodijos kartojimas nesumažina intereso ir estetinio patenkinimo dėl jos gyvenimiškos ir muzikinės idėjos gynumo ir nemirstamumo. Melodijos kartojimas veikia neigiamai populiariai muzikai, tačiau klasikinę muziką kartojimas net palaiapsniui iškelia! Trečioji melodijos dalis — turtingiausia variacijų elementu, kur melodija skrieja, nutoldama nuo centrinio tono švelniais plasnojimais, sukeliančiais skirtingų muzikinių tonacijų spalvingumą ir pati melodija iš tikrųjų pa-

Praėjusieji šimtmečiai ir dabartis

XVIII ir XIX a. melodija žymiai skiriasi nuo mūsų laikų melodijos. Klausytojai tebėra sužavėti klasikinės ir romantinės muzikos melodijos ir šalti dėl XX a. naujos melodijos. Kad ir ne visada klausytojų teigimai teisingi, tačiau jie konstatuoja tai, ką iš tikrųjų girdi, jaučia ir kiek supranta. Jeigu XX a. muzika tariamai prarado tikrąjį melodijos žavesį ir nepatraukia klausytojų, tai priežastys gali būti ir kitur, nebūtinai stokojime estetinio aspekto. O gal padarytos drastiškos pakaitos muzikos išraiškumė ir jos technikoje suklaidino klausytojus? O gal naujos muzikos mūmės sukelti natūralūs atgarsiai ir sužadintos emocijos paliko be mūsų kontrolės, kuri, ypač naujai muzikai, be muzikinės integencijos vargiai įmanoma? O gal ir pati melodija iš tikrųjų pa-

(Nukelta į 5 psl.)

IŠILGAI AFRIKOS

Kazys Almenas

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio)

SUGRĮŽK, TARZANE, VISKAS ATLEISTA!

Marangu — Tsavo — Ngurdoto, 1968. V. 22 - 31.

Jau kitoje ekvatoriaus pusėje mane pavijo keletas šeštadienių "Draugo" numerių. Perskaičiau. Almeno užrašų, žinoma, nepraleidau; tai, pagaliau, mano mėgiamiausias autorius.

Deja. Skaudu man tai pripažinti, bet buvau nuvilintas. Atkarpos antraštė — "Išilgai Afrikos". Gerai, kad išilgai, bet, žmogau, kur čia ta Afrika? Kur liūtai, dramblių, krokodilų? Kur su panieka pavojui į akį spaudančio baltojo medžiotojo šypsny. Nieko panašaus nėra. Kažkokie filosofavimai — tai ir viskas. Ne, brolyti, iš to nieko nebus. Afrikos reikia afrikietiškuose kelionių užrašuose, štai kas! Paslaptingos, tamsios, pavojum tvinksinčios, laukinės Afrikos!

Pasikalbėjau rimtai su tuo vaikinu Al-

menu. Nuvedžiau jį į kiną, parodžiau, kaip tūkroji Afrika atrodo. Prižadėjo man pasitaisyti.

Tikėkimės.

"Savana virpėjo atrių pavojaus kvapu. Kraupiai čezėjo juosmens aukštumo žolė. Iš netolimų krūmų skardžiai perskrodė įtampos pilną orą išgąsdintos beždžionės riksmas. Trys, keturi juodi paukščiai pakilo sunkiai į viršų, čažydami orą di-

Skardžiai perskrodė įtampos pilną orą išgąsdintos beždžionės riksmas...

deliais juodais sparnais. Jų šešėliai vaiduokliška prasklendė išdžiūvusio upelio vaga.

Mes sustingome vietoje ir įsiklausėme. Beždžionė dabar lyg vaitojo. Įkyriai ji kartojo savo pavojų skelbiantį ir veriantį "čia-čia" riksmą, o protarpiais, kai ji nutildavo, atrodė, lyg visa savana prilaikė kvapą.

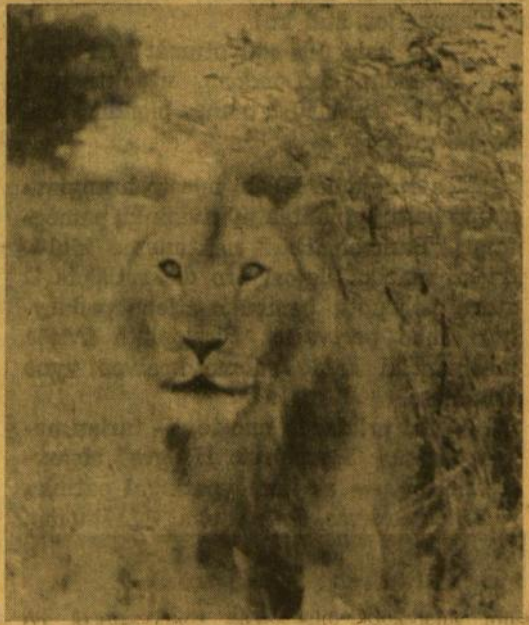
Mes ją dabar pamatėme. Ji tupėjo, mėslungiškai įsikabinus sauso euforbijos medžio šakos. Jos nugaros plaukai buvo pašiaušti iš siaubo, apatinė jos dalis buvo skaidraus mėlynumo, tokio mėlynumo, kokio, pagal legendą, turėtų būti lietuvaitės akys.

Pačios beždžionės akys tuo tarpu buvo įtemptai įbestos į priekyje lėtai siūbuojančią aukštą savanos žolę.

Prilaikydami kvapą, įsižiūrėjome ir mes. Staiga atrodė, lyg dalis savanos žolės sušlamėjo savo nuosavyje gyvybe, atrodė, lyg pailga, geisva forma prasliuogė tenai ir lyg žybtelėjo dvi pavojingai žalsvos akys.

— Aš manau, ten liūtas, — tariau kimiai ir jaučiau, kaip kraujas stingsta venose. Ji bandė padrasinančiai šypelti, bet raudonis jau buvo apleidęs jos išblykusius skruostus.

Žolė dabar aiškiai sušnarejo. Abejoneš neliko. Taip! Didelis, geltonas kūnas pritūpęs tenai ir įtempė savo plieninius raumenis paskutiniam puolimui. Dvi kraugeriškos akys sekė kiekvieną mūsų virptelėjimą. Ne! Dvi poros akių ten buvo!

Dvi kraugeriškos akys sekė kiekvieną mūsų virptelėjimą...

— Du liūtai, — tariau keistai ramiu balsu. — Mes apsupti.

Buvo jau per vėlu. Žolė prasiskyrė staiga. Orą virpinantis riauvojimas pripildė savaną, sublizgėjo baltų ilčių ir žalsvų akių žaibai. Liūtas puolė!

— Nebijok! — sušnabzdėjau aš. — Aš apsaugosiu tave! — Ir vikriai užsukau mašinos lango stiklą...

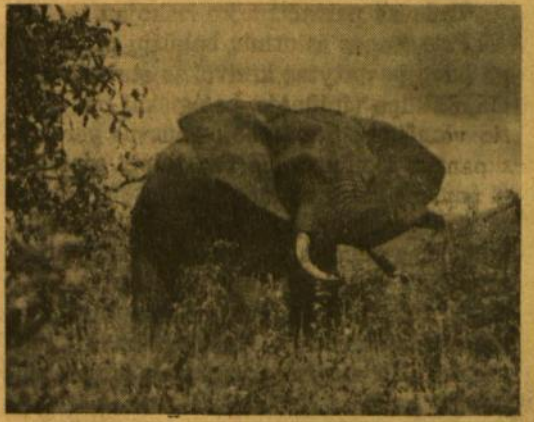
Na, lyg truputį ir geriau. Bent Afrikos atmosfera tiksliai atvaizduota, nors galas ir nekoks. Bet vien tik liūtų neužtenka, sūniau! "Vakaras.

Kruvinai raudonas saulės kamuolys palietė palmėmis karpytą horizontą ir ruožu atšvaitu nuplėskė milžiniškų babob medžių viršūnes. Vartinė sniego baltumo gervų gągendama lėkė besileidžiančios saulės link. Plaukiančiu žingsniu per savaną yrėsi ilgakaklės žirafos.

Gėrėdamasis vakaro vėsa, aš žingsniavau stovyklos link pailsėti po sunkios ir pavojų pilnos kelionių dienos. Staiga priekyje sutraškėjo krūmai ir, triuškindamas viską prieš save, į kelią išėjo milžiniškas dramblys. Lėtai linguodamas straublį, jis sustojė tiesiai kelio viduryje. Ausys jo plasnojo, lyg kokios besaikiai didelės juodos vėduoklės, giliai įsodintos akys piktai spoksojo tiesiai į mane. Ką daryti?

Saulė sparčiai leidosi, ir tropinės nakties tamsa pradėjo gaubti žemę. Toliau savanoje pasigirdo šiurpus, lyg pakvaish-

(Nukelta į 4 psl.)

Ir triuškindamas viską priešais save, į kelią išėjo milžiniškas dramblys...

IŠILGAI AFRIKOS

(Atkelta iš 3 pusl.)

sio žmogaus, hienos kvatojimas.

Priešau keletą žingsnių arčiau.

Dramblys nesitraukė, jo juodas straub lyg nervingai suposi, karts nuo karto galu brūkštelėdamas kelio žvyrą. Dvi ilgos baltos iltys blizgėjo besileidžiančios saulės spinduliuose.

Abipus kelio buvo nepralaužiama dygiakrūmių kimsynė. Apeiti dramblio nebuvo kaip.

Sukandau vyriškai dantis ir paėjau dar keletą žingsnių į priekį.

Staiga!

Iš tiesų šį kartą padėties humoras pasibaigė. Jis puolė. Pakėlė straublį, sutrimitavo ir pasileido manęs link. Jokio metafora neapibūdinsi, koks didelis atrodė straublį iškėlęs, plevėsuojančiom ausim, puolantis dramblys.

Aš, kaip sakydavom dar pradžios mokykloje, "dėjau fūgą". Ir tai ne eilinė "fūgą". Tempas, matyt, buvo neblogas, nes dramblys, dar kartą sutrimitavęs, apsigalvojo ir nubildėjo tiesiai į pakelės dygiakrūmius...

— Palauk, palauk! Atmosferos neišlaikė, galas ne toks. Kas čia per barbarizmas "dėjau fūgą"?

— Bėgau. Bėgau, kiek mano plaukuotos kojos teišnešė.

— Ne, ne! Joks Afrikos keliautojas nebėga nuo dramblio. Arba jau bent tikrai to nemini užrašuose. Kitaip visa tai reikia apibūdinti, kitaip!

"Staiga!"

Dramblys pamatė mane ir iš pačių gelmių susijaudino. Visiškai jį atjaučiu. Re-

Nudžiūvusiuose medžiuose kantriai laukė pulkai maitvanagių...

tam gi drambliai Afrikoje tenka laimėti su tikrai žemaitį, žygiuojantį keliu. Jis pakėlė straublį, sutrimitavo džiaugsmingą salūtą ir tekinas bėgo manęs pasveikinti.

Aš staiga atsiminiau, jog turiu alaus bonką palapinėje. Mostelėjau drambliai, kad sektų mane, ir bėgau pirmas, rodydamas jam kelią. Deja, iš susijaudinimo jis "pametė galvą" ir nubildėjo tiesiai į pakelės dygiakrūmius...

Tiek jau to. Bet egzotikos apie primityvius vietinius taipgi reikia šiuose užrašuose. Tom-tomų ritmo. Sūraus pavojau skonio burnoje.

"Lyg stingsusioje sargyboje stovėjo papirusų siena Nilo pakrantėje. Joks vėjelio padvelkimas nejudino didelių ir supleišėjusių palmės lapų. Vėlaus popiečio karštis dar slogiai slėgė drėgme ir maliarija alsuojantį Nilo slėnį. Šutinantis prakaitas graužė paakius ir žliaugė visom mano sudrėkusių marškinių gijom.

Reikėjo būtinai atsigeriti, bet kur aš čia tamsioje ir paslaptingoje Afrikoje, rasiu svingingai ištįstą ranką?

Apsisūvalgiau po vargano šiluk kaimelio alkštę. Iš bedurių, apvalių bakūžių angų mane sekė bent tuzinas išplėstų ir baltuojančių vaikėškų akių. Žinojau, jog tenai giliau angų tamsioje ir mane žiūri ir ne vaikėškos ir gal juodame delne spaudžia bambukinį ieties kotą. Keletas įtrauktais pilvais šunų šniukštinėjo alkštės šiukšlės. Vos pajudėjau bakūžių linkui, kai visas tuzinas maitvanagių šoktelėjo oran, sunkiai plasnodami pakilo ir nutūpė į prie alkštės stovinčio išdžiūvusio medžio šakas.

Tada aš pamačiau, ko ieškojau.

Prie vienos šaltinių bakūžių prieš angą buvo pastatytas kreivokas stulpas. Pačioje stulpo viršūnėje, bejėgiškai nusivirs nejudančiame ore, kabojo rausvas gerokai nešvarus skuduras. Iš ten taipgi girdėjo si žmonių balsų ūžimas.

Tai ten buvo baigęs nuputoti didelis kalabašas bombės, ir pagal šiluk genties senoviską tradiciją tapo iškelta ta sveitinga vėliava sukviesti visiems ištroškusiems atsigalvinti. Nepaisydamas šunų grasinančio urzgimo, atsargiais žingsniais nuėjau bakūžės link.

Pati bakūžė buvo aptverta aukštoka

boma, bet pro tankiai suklostytas dygiakrūmių šakas mačiau, jog nedideliame kieme buvo susirinkus kaimelio gyventojų didžiūma. Man artėjant, jų gyvas parpusavio pokalbis nutrūko, ir visos akys sužiuojo į mane. Arčiausia vartų tupėjo didelis, randuotas, jaunas negras. Jis buvo apsisiautęs tik nutrinta, nedidele paklode, šiluk genties ženklai, kaip kokie karoliai, bėgo per jo visą kaktą, rankoje jis laikė pusiau pilną kaušą. Netoli už jo sumeigtos kotsais į žemę styrojo kelios plačiais smaigaliais ietys.

Negras sumurmėjo kažką klausiančio intonacija. Kiek atokiau nuo angos tupintis, jau pradžios nukarusiom ausim ir pilvu senis pakartojo tai šilukų tarme.

Prakaituota ranka sugraibiau kišenėje kelis piastrus ir ištiesiau jų link.

— Pombe, — sakiau. — Pombe! — Parodžiau paeiliui į prie koto kabantį rausvą skurį, į rankoje laikomą kaušą ir į savo burną. Sužvanginau delne piastrus.

— Ayva, ayva! — Dabar jau garsiai tarė senis ir stipirai purtydamas galvą atsistojo. Jo beveik iki pečių ištremptos ausys suposi galvos kratymo ritme. Keli iš aptvaroje tupėjusių vyrų irgi kažką sumurmėjo ir buvo bendras sujudimas manęs link.

Gomurys mano buvo kietas ir išdžiūvęs.

— Pombe, — pakartočiau ir vėl rodziau kaušo ir mano burnos link.

— O, tu nori alaus? — staiga aiškiai angliskai, nors ir kiek britiškų akcentu, rašeko senis. Jo raukšlėtas veidas pavėsusiusios ir keistų šypsnų.

Aš palingavau galva.

— Bet tada neikiški tų piastru! — tarė senis. Jis paėmė iš neprotestuojančio jauno vyro rankų kaušą ir padavė man.

— Reikia išgerti... Visą, — palingavo jis galva, kai aš į jį klausiančiai pažvelgiau.

Išgėriau.

Vos spėjau nuleisti kaušą, jaunas vyras tuoj man jį paėmė iš rankų, o senis tiesiog grūstė įgrūdo dar didesnį kaušą, dabar jau sklidinai pilną.

— Šukram, — sakiau aš, — bet taip greit negaliu...

— Reikia, — lingavo galvv senis. — Mūsų šiluk tradicija. Kas vėliau ateina turi išgerti už pabaudą!

Visos juodos galvos lingavo, tai patvirtindamos.

Primityviosios Afrikos tradicijos! Kokios savotiškai keistos jos!

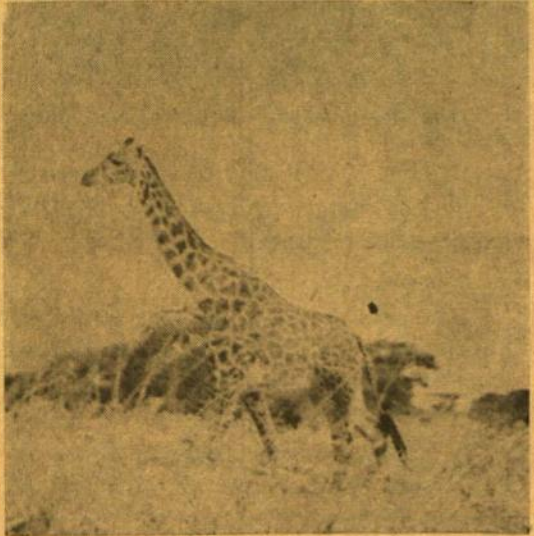
Išgėriau ir tą kaušą. Ir dar šiek tiek daugiau. Susėdom ratu, plojom visnas kitam per petį. Viršų sklandė maitvanagai, aplinkui blizgėjo baltos akys, iečių smaigaliai ir prakaituotos, nuogos šiluk moterų krūtys (didžiūma jų, tarp kitko, nukarusios), bet šiaip man vakaras priminė kažką jau daug kartų matyto. Kažkas dainavo, kažkas mušė būgną. Vidurnakčio nepasiekus, pasibaigė bombė, ir teko po to siurbčioti nuosėdas. Jos tirštos, kaip žirnių sriuba, ir rūgščios, kaip perrūgę kopūstai.

Iš ryto galva jautėsi kiek sunkoka... Pavojaus skonis turėjo būti rūgštus. Pavojaus, o ne bombės nuosėdų! Be to, tas parašymas... Neestetika, suprantu. Elegancijos dar trūksta tam pilnam Afrikos vaizdui. Elegancijos, štai ko!

— O kaip Jūs galvotumėt? Ar verta, skrendant į Londoną, užsukti ir į Maskvą? — paklausė manęs blondinė lordo dukra.

Mes sėdėjome Moshi miesto brangiausiame baltųjų plantacijų savininkų pamėgtame "Bamboo Bar" naktiniame klube. Švelni muzika liejosi pro diskretiškas iš storių poliruotų bambuko stiebų padarytas klubo pertvaras. Pirslopinta šviesa masinančiai žaidė rubino spalvos vyno stiklinėse.

— Tai priklauso nuo to, — tariau nuokratydamas "Benson & Hedges" cigaretės peleną, — ar kam ypatingai patinka rusiškės cerkvės. Jei patinka, tai, žinoma,

Plaukiančiu žingsniu per savaną yrėsi ilgakakės žirafos...

Vakare, po pavojaingos kelionių dienos, jau galima ir pypkę užsirūkyti...

galima aplankyti ir Maskvą... Bet šiaip Maskva yra nuobodokas miestas, nuobodokas...

— O Khartuomas, — įsiterpė šalia sėdinti liekna juodaplaukė. — Ar verta ten stabtelėti?

— Ne, — tariau autoritetingai. — Nebent nebūt kitos išeities. Nieko, brangioji, nėra nuobodėsnio už Khartuomą... Jau daug geriau Addis.

Taip! — sutiko danas industrialistas. — Addis Abeba yra tiek pat pakelvi kaip ir Khartuomas, o iš Addis galima aplankyti ir Lalibela.

— O, berods, ten ir yra tos iš uolų iš-

skaptuotos bažnyčios, — susidomėjo lordo dukra.

— Taigi, — linktelėjau. — Jos kryžiaus pavidalo. Jei kam ypatingai patinka iš uolos išskaptuotos bažnyčios, tai būtinai reikia aplankyti Lalibela... Kitur jų sunku rasti.

Aš mostelėjau diskretiškai šalia stovinčiam kelneriui, kad tas pripildytų krištolinę brunetės stiklinę. Brunetė dėkingai šyptelėjo siauru, bet elegantišku šypsnu.

Pakaks, pakaks. Galop turėtum dar ir kalną paminėti. Bet kukliai. Tikrojo Afrikos keliautojo pažymys ir yra vyriškas kuklumas.

"Tarp kitko, važiuodamas pro Moshi, stabtelėjau ir užlipau į ten gretimais esantį kalną. Vadinasi jis Kilimandžaras ir, berods, Hemingvėjus jį yra savo laiku taipgi minėjęs. Pasirodo, jis kiek aukštesnis už Šatrijos kalną. Maždaug trisdešimt kartų aukštesnis. Tuo nesistebėtina, nes jis aukštesnis ir už bet kokį kalną Europoje ar Amerikoje. Jis apie šešių kilometrų aukščio.

Bet šiaip nieko, kalnas kaip kalnas. Netruko nei trijų dienų ir vienos nakties ir aš pasiekiau jo viršūnę. Kopti tenka naktį, nes dieną sniegas suminkštėja.

Gražu viršuje. Viskas balta, švaru. Matyti daug debesų. Visi debesys, žinoma, apačioje. Jei kam patinka žiūrėti į debesį iš viršaus, tai Kilimandžaran užlipti! Debesys atrodo panašiai kaip ir iš apačios.

Sėdint ant Kilimandžaro viršaus, man svaigo galva nuo įkvėpimo ir nuo oro stokos. Tad ir sudėjau tai progai atminti keletą gana originalių posmų:

Pro Nairobi stepe lig Tipu,
Jei pro Moshi kada bekeliausi,

Nepamiršk sustabdyt motociklo
Ir į kalną lipti aukščiausią.

Atsivėjęs gliai krūtine,
Kai nuo kalno pažvelgsi aplinkui,
Tai tik plunksna rašyt auksine
Žemaitijos narsiam keliauninkui.

Už bananų sodų, laukų,
Kiek akis tik apimti begali,
Užmatai lig Kenijos miškų
Vis Tanzanijos žaliają šalį.

Bet užlipus viršum neramu —
Galvoje šimts vėlinių lyg vaitoja,
Ledas krūpčioja slaptingumu,
Raganosiai lyg tavimi joja...

(Kitą kartą K. Almenas pasakos apie Afrikos sąlytį su civilizacija ir išdidžią Masai gentį.)

A. ABALL ROOFING CO.

Įteigta prieš 49 metus.
Dengiamie visų rūšių stogus. Taisome arba dedame naujus kaminius, rūsnius, nutekamuosius vamzdžius. Dažome iš lauko. Taisome mūrą — "tuck-pointing". Pilnai apsidraudę. Visas darbas garantuotas.

LA 1-6047 arba RO 2-8778

Apskaičiuojami nemokamai skambinkite bet kurio laiku.

10% — 20% — 30% pigiau mokėt už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakaraus pirmadieniais 7 val. vakaro.

7159 South Maplewood Avenue
Chicago, Illinois 60629
VISOS PROGRAMOS IS WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg FM
Telef. HEMlock 4-2413

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

2047 W. 67th Place. WA 5-8063

APDRAUDŲ AGENTŪRA

Namų, gyvybės, automobilių, sveikatos, biznio. Patogios išsimokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 S. Kedzie Ave., PR 8-2233

RICHMOND SERVICE

Kampas Richmond ir 63rd St.
Užsieninių ir vietinių automobilių taisymas. Priklauso Chicago Motor Club. Nelaimės atveju, skambinkite GR 6-3134 arba GR 6-3353
Sav. — Juozas (Joe) Juraitis

PARDUODAMI

IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
30% iki 50% nuolaida. Galima pirkti dalimis ir išmokėtina.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
6200 S. Western, Tel. GR 6-4421

DEKORAVIMAS

IS VIDAUS IR IS LAUKO
Kilimai ir apmušti baldai valomi
J. RUDIS — Tel. CLiffside 4-1050

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus.
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Av.
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

MOVING

Apdraustas perkraustymas įvairių atstumų

A. VILIMAS

823 WEST 34th PLACE
Telef. — FRontier 6-1882

TURTAS 90 MILIJONŲ

Chicago Savings

and Loan Association
John Pakel, Sr., President and Chairman of the Board

LAKŠTŲ TAUPYMO SĄSKAITOS

Chicago Savings Jums siūlo šešių mėnesių taupymo lakštus, už kuriuos pelnysite 5 1/4%. Lakštai išduodami tūkstantinėmis minimumas yra \$8,000.00. Nušimčiai mokami kas šeši mėnesiai nuo išdavimo datos. Lakštų sąskaitos yra apdraustos F.S.L.I.C.

TAUPYMO KNYGUČIŲ SĄSKAITOS

Chicago Savings tebemoka už knygutęs žymimas santaupas aukščiausius nušimčius, kokie kad yra leidžiami pagal Federalinės valdžios taisykles. Sudėtiniai nušimčiai apskaičiuojami kiekvieną pusmetį.

DAUGIAU TAUPYSITE...

DAUGIAU PELNYSITE.

Chicago Savings and Loan Assn.

6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. GRovehill 6-7575

LIETUVA XVI AMŽ. FLORENTIEČIŲ VAIZDUOTĖJE

B. CIPLIAUSKAITE

Ne dažnai pasitaiko, vaikstant po Europos paminikinius miestus, tarp jų pagrindinių žymybių užtikti ir Lietuvos vardą. Florencija vienas iš jų. Sunku būtų čia pasakyti, kuris pastatas ar muziejus daugiau lankytini, tačiau jau savo išore tuoj keičiasi akį patraukia Palazzo Vecchio, dominuojantis apie jį besiskleidžiančią didingą aikštę: Piazza della Signoria, kurioj nuvargęs turistai prisėda pagirkšnoti vyno ir pasigrožėti saulėlydžio nušviestu jo bokštui. Tas bokštas — Florencijos galybės ženklas nuo XIV a. pradžios — neišdildomai susijęs ir su viso miesto profiliu, išskeldamas savo simbolį: į viršų besistiebiančią liūtą: „Marzocco.“ Didingas šis pastatas tiek iš viršaus, tiek viduje, tiek savo istorija. Tai Florencijos šerdis; apie jį vyko mūšiai nesantų metų; jam buvo keliamos puotos talpos laiku. Priglaudžia jis visokiųjų idomųjų. Pasitenkinime šį kartą žemėlapių sale, „išmūšta“ įvairių Europos bei Afrikos šalių smulkiais žemėlapiais, atliktais 1560—80 m. dviejų pranciškonų vienuolių.

Vienas iš jų: „Livonia et Litvania.“ Jame sužymėta begalė miestų bei miestelių, ir ribos prateistos tiek į šiaurę, tiek į rytus, tiek į pietus. Jas pastudijuoti ir jų tikslumą patikrinti reikėtų istorikui. Apsistočim betgi prie to krašto aprašymo: „Livonija ir Lietuva yra tokios pelkėtos ir taip apaugę miškais, kad vasaros metu ten nei pirkiai, nei svetimšaliai negali įžengti. Žiemą betgi labiau įmanoma ten nuvykti, nes pelkės užšąla, ir visa apsikloja sniegu. Ypatinai gausu tame krašte medaus ir vaško, ir puikių kailių, ypač žibelių ir šermėnėlių.“

Kol bando apibūdinti kraštą, vienuoliai perteikia savo turimas žinias, kurios neatrodo labai klaidingos, be komentarų. Prasčiau jiems sekasi, užsimanus išvardinti pagrindinius miestus: „Livonijoje Vilnius, užimančias 28 kvadratinės mylios, o Lietuvoje Naugardukas ir Ryga.“ Gi kai pradeda kalbėti apie gyventojus, išgirstame visai netikėtų detalių: „Moterys ten viešai, su savo vyrų pritarmu, gyvena su svetimoteriautojais, kurie vadinami šeimos dauginimo padėjėjais. Dažnai vyras su žmona atsiskiria ir panaikina vedybą, o paskui veda iš naujo, betgi panaikinę ir tas, grįžta pas pirmuosius. Vyrams griežtai uždrausta ir laikoma labai niekinga turėti sugyventines, tačiau moterims tai leidžiama ir beveik paskatinama.

Turėti meilužius. Tai paprotys ne tik gyvuliškas, bet toks skirtingas nuo visų kitų tautų, kad galime pripažinti, jog Aristipai neklydo, kai sakė, kad žmogaus padarumas glūdi ne jo prigimtyje, o papročiuose.“

Po to seka gana smulkus ribų išvardinimas ir pažymima, kad kai kurie geografai klysta, vadindami visą tą kraštą Rusija, o jis valdomas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio. Žemaitija išvardinama atskirai. Taip pat informuoja vienuoliai, kad Lietuva ir Žemaitija yra vienintelės, kurios čia priėmė R. katalikybę, nes visos kitos kaimyninės sritys seka graikų ritą, išskyrus Livoniją, kurioje viešpatauja teutonų religija.

Taip buvo pristatyti lietuviai XVI a. Florencijos valdovams bei gyventojams, taip jie „tebelinksmėna“ daugiau laiko turintį ir atidžiau visus žemėlapius pastudijuoti turistai. To kritiško žvilgsnio paaiškinimui gal užtektų pasakyti, kad jau nuo Dantės laikų florentiečiai buvo pažįstami, kaip „piktiežiuviai, kurie ironija ir sarkazmu bei tam tikra panieka bandė nugalėti visus priešus. Juk ir Dantė tiek kunigaikščius, tiek popiežius, tiek paprastus Florencijos gyventojus, dar šiems gyviems tebesant, sukišo į pragarą. Įdomu būtų žinoti, iš kur tie vienuoliai savo žinias surinko, ir ar tais laikais neatsirado nei vieno, pažįstančio lietuvių ir norinčio apginti jų garbę.

Ne dažnai pasitaiko, vaikstant po Europos paminikinius miestus, tarp jų pagrindinių žymybių užtikti ir Lietuvos vardą. Florencija vienas iš jų. Sunku būtų čia pasakyti, kuris pastatas ar muziejus daugiau lankytini, tačiau jau savo išore tuoj keičiasi akį patraukia Palazzo Vecchio, dominuojantis apie jį besiskleidžiančią didingą aikštę: Piazza della Signoria, kurioj nuvargęs turistai prisėda pagirkšnoti vyno ir pasigrožėti saulėlydžio nušviestu jo bokštui. Tas bokštas — Florencijos galybės ženklas nuo XIV a. pradžios — neišdildomai susijęs ir su viso miesto profiliu, išskeldamas savo simbolį: į viršų besistiebiančią liūtą: „Marzocco.“ Didingas šis pastatas tiek iš viršaus, tiek viduje, tiek savo istorija. Tai Florencijos šerdis; apie jį vyko mūšiai nesantų metų; jam buvo keliamos puotos talpos laiku. Priglaudžia jis visokiųjų idomųjų. Pasitenkinime šį kartą žemėlapių sale, „išmūšta“ įvairių Europos bei Afrikos šalių smulkiais žemėlapiais, atliktais 1560—80 m. dviejų pranciškonų vienuolių.

Vienas iš jų: „Livonia et Litvania.“ Jame sužymėta begalė miestų bei miestelių, ir ribos prateistos tiek į šiaurę, tiek į rytus, tiek į pietus. Jas pastudijuoti ir jų tikslumą patikrinti reikėtų istorikui. Apsistočim betgi prie to krašto aprašymo: „Livonija ir Lietuva yra tokios pelkėtos ir taip apaugę miškais, kad vasaros metu ten nei pirkiai, nei svetimšaliai negali įžengti. Žiemą betgi labiau įmanoma ten nuvykti, nes pelkės užšąla, ir visa apsikloja sniegu. Ypatinai gausu tame krašte medaus ir vaško, ir puikių kailių, ypač žibelių ir šermėnėlių.“

Kol bando apibūdinti kraštą, vienuoliai perteikia savo turimas žinias, kurios neatrodo labai klaidingos, be komentarų. Prasčiau jiems sekasi, užsimanus išvardinti pagrindinius miestus: „Livonijoje Vilnius, užimančias 28 kvadratinės mylios, o Lietuvoje Naugardukas ir Ryga.“ Gi kai pradeda kalbėti apie gyventojus, išgirstame visai netikėtų detalių: „Moterys ten viešai, su savo vyrų pritarmu, gyvena su svetimoteriautojais, kurie vadinami šeimos dauginimo padėjėjais. Dažnai vyras su žmona atsiskiria ir panaikina vedybą, o paskui veda iš naujo, betgi panaikinę ir tas, grįžta pas pirmuosius. Vyrams griežtai uždrausta ir laikoma labai niekinga turėti sugyventines, tačiau moterims tai leidžiama ir beveik paskatinama.

Turėti meilužius. Tai paprotys ne tik gyvuliškas, bet toks skirtingas nuo visų kitų tautų, kad galime pripažinti, jog Aristipai neklydo, kai sakė, kad žmogaus padarumas glūdi ne jo prigimtyje, o papročiuose.“

Po to seka gana smulkus ribų išvardinimas ir pažymima, kad kai kurie geografai klysta, vadindami visą tą kraštą Rusija, o jis valdomas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio. Žemaitija išvardinama atskirai. Taip pat informuoja vienuoliai, kad Lietuva ir Žemaitija yra vienintelės, kurios čia priėmė R. katalikybę, nes visos kitos kaimyninės sritys seka graikų ritą, išskyrus Livoniją, kurioje viešpatauja teutonų religija.

Taip buvo pristatyti lietuviai XVI a. Florencijos valdovams bei gyventojams, taip jie „tebelinksmėna“ daugiau laiko turintį ir atidžiau visus žemėlapius pastudijuoti turistai. To kritiško žvilgsnio paaiškinimui gal užtektų pasakyti, kad jau nuo Dantės laikų florentiečiai buvo pažįstami, kaip „piktiežiuviai, kurie ironija ir sarkazmu bei tam tikra panieka bandė nugalėti visus priešus. Juk ir Dantė tiek kunigaikščius, tiek popiežius, tiek paprastus Florencijos gyventojus, dar šiems gyviems tebesant, sukišo į pragarą. Įdomu būtų žinoti, iš kur tie vienuoliai savo žinias surinko, ir ar tais laikais neatsirado nei vieno, pažįstančio lietuvių ir norinčio apginti jų garbę.

Ne dažnai pasitaiko, vaikstant po Europos paminikinius miestus, tarp jų pagrindinių žymybių užtikti ir Lietuvos vardą. Florencija vienas iš jų. Sunku būtų čia pasakyti, kuris pastatas ar muziejus daugiau lankytini, tačiau jau savo išore tuoj keičiasi akį patraukia Palazzo Vecchio, dominuojantis apie jį besiskleidžiančią didingą aikštę: Piazza della Signoria, kurioj nuvargęs turistai prisėda pagirkšnoti vyno ir pasigrožėti saulėlydžio nušviestu jo bokštui. Tas bokštas — Florencijos galybės ženklas nuo XIV a. pradžios — neišdildomai susijęs ir su viso miesto profiliu, išskeldamas savo simbolį: į viršų besistiebiančią liūtą: „Marzocco.“ Didingas šis pastatas tiek iš viršaus, tiek viduje, tiek savo istorija. Tai Florencijos šerdis; apie jį vyko mūšiai nesantų metų; jam buvo keliamos puotos talpos laiku. Priglaudžia jis visokiųjų idomųjų. Pasitenkinime šį kartą žemėlapių sale, „išmūšta“ įvairių Europos bei Afrikos šalių smulkiais žemėlapiais, atliktais 1560—80 m. dviejų pranciškonų vienuolių.

Vienas iš jų: „Livonia et Litvania.“ Jame sužymėta begalė miestų bei miestelių, ir ribos prateistos tiek į šiaurę, tiek į rytus, tiek į pietus. Jas pastudijuoti ir jų tikslumą patikrinti reikėtų istorikui. Apsistočim betgi prie to krašto aprašymo: „Livonija ir Lietuva yra tokios pelkėtos ir taip apaugę miškais, kad vasaros metu ten nei pirkiai, nei svetimšaliai negali įžengti. Žiemą betgi labiau įmanoma ten nuvykti, nes pelkės užšąla, ir visa apsikloja sniegu. Ypatinai gausu tame krašte medaus ir vaško, ir puikių kailių, ypač žibelių ir šermėnėlių.“

Kol bando apibūdinti kraštą, vienuoliai perteikia savo turimas žinias, kurios neatrodo labai klaidingos, be komentarų. Prasčiau jiems sekasi, užsimanus išvardinti pagrindinius miestus: „Livonijoje Vilnius, užimančias 28 kvadratinės mylios, o Lietuvoje Naugardukas ir Ryga.“ Gi kai pradeda kalbėti apie gyventojus, išgirstame visai netikėtų detalių: „Moterys ten viešai, su savo vyrų pritarmu, gyvena su svetimoteriautojais, kurie vadinami šeimos dauginimo padėjėjais. Dažnai vyras su žmona atsiskiria ir panaikina vedybą, o paskui veda iš naujo, betgi panaikinę ir tas, grįžta pas pirmuosius. Vyrams griežtai uždrausta ir laikoma labai niekinga turėti sugyventines, tačiau moterims tai leidžiama ir beveik paskatinama.

Turėti meilužius. Tai paprotys ne tik gyvuliškas, bet toks skirtingas nuo visų kitų tautų, kad galime pripažinti, jog Aristipai neklydo, kai sakė, kad žmogaus padarumas glūdi ne jo prigimtyje, o papročiuose.“

Po to seka gana smulkus ribų išvardinimas ir pažymima, kad kai kurie geografai klysta, vadindami visą tą kraštą Rusija, o jis valdomas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio. Žemaitija išvardinama atskirai. Taip pat informuoja vienuoliai, kad Lietuva ir Žemaitija yra vienintelės, kurios čia priėmė R. katalikybę, nes visos kitos kaimyninės sritys seka graikų ritą, išskyrus Livoniją, kurioje viešpatauja teutonų religija.

Taip buvo pristatyti lietuviai XVI a. Florencijos valdovams bei gyventojams, taip jie „tebelinksmėna“ daugiau laiko turintį ir atidžiau visus žemėlapius pastudijuoti turistai. To kritiško žvilgsnio paaiškinimui gal užtektų pasakyti, kad jau nuo Dantės laikų florentiečiai buvo pažįstami, kaip „piktiežiuviai, kurie ironija ir sarkazmu bei tam tikra panieka bandė nugalėti visus priešus. Juk ir Dantė tiek kunigaikščius, tiek popiežius, tiek paprastus Florencijos gyventojus, dar šiems gyviems tebesant, sukišo į pragarą. Įdomu būtų žinoti, iš kur tie vienuoliai savo žinias surinko, ir ar tais laikais neatsirado nei vieno, pažįstančio lietuvių ir norinčio apginti jų garbę.

Ne dažnai pasitaiko, vaikstant po Europos paminikinius miestus, tarp jų pagrindinių žymybių užtikti ir Lietuvos vardą. Florencija vienas iš jų. Sunku būtų čia pasakyti, kuris pastatas ar muziejus daugiau lankytini, tačiau jau savo išore tuoj keičiasi akį patraukia Palazzo Vecchio, dominuojantis apie jį besiskleidžiančią didingą aikštę: Piazza della Signoria, kurioj nuvargęs turistai prisėda pagirkšnoti vyno ir pasigrožėti saulėlydžio nušviestu jo bokštui. Tas bokštas — Florencijos galybės ženklas nuo XIV a. pradžios — neišdildomai susijęs ir su viso miesto profiliu, išskeldamas savo simbolį: į viršų besistiebiančią liūtą: „Marzocco.“ Didingas šis pastatas tiek iš viršaus, tiek viduje, tiek savo istorija. Tai Florencijos šerdis; apie jį vyko mūšiai nesantų metų; jam buvo keliamos puotos talpos laiku. Priglaudžia jis visokiųjų idomųjų. Pasitenkinime šį kartą žemėlapių sale, „išmūšta“ įvairių Europos bei Afrikos šalių smulkiais žemėlapiais, atliktais 1560—80 m. dviejų pranciškonų vienuolių.

Bendras Florencijos miesto vaizdas

NAUJI LEIDINIAI

• Sesuo M. Bernadeta — **MAUKAITĖ, MIŠIŲ GIESMĖS.** Po trijų Karalių, Velykų, Sekminių. Išleido IMMACULATA, Putnam, Conn. Tai tik kelių puslapių, bet labai gražiai, su skoningu viršelio piešiniu atspausdintas leidinys. Giedami žodžiai Mišių pradžiai, Aukojimui, Komunijai ir pabaigai parašyti kun. Stasio Ylos. Žodžių nedaug, bet jie taiklūs ir poetiški, kaip sakysim, šitas posmas iš Komunijos:

Ateik lyg brėkštanti aušra — pasotink ilgęs, o Kristau, kad nei šešėlis, nei migla trapios širdies sudrumst nedrįstų.

Kaip Mišių priedas, gale dar yra Komunijos giesmė, kurios žodžiai yra parašyti kun. Vytauto Zakaro. Sesers Bernadetos šių Mišių muzika yra nekomplikuota, tačiau maloni ir giedančių greit išmokstama.

• Bronius Budriūnas, **LIETUVOS SVIESIŲ KELIU.** Kanta. Mišriam ir moterų chorams su solo sopranu ir bosu. Kanta skirta lietuviui mokytojui pagerbti. Žodžiai Bernardo Brazdionio. Kantatos yra šios daly: Juodos naktys, Pirmoji knyga, Verpėjos daina, Laisvės Vasaris, Garbė tau, mokytojai. Kantatos mecenatai: Amer. Liet. Tautinės sąjunga, Detroito skyr., pirm. A. Musteikis, dr. Birutė Girmiuvienė ir dr. Bronė Gruzdienė. Išleido Pasaulio lietuvių bendruomenės valdyba pirm. J. Bačiūno lėšomis. Igravidavimo darbus apmokėjo JAV LB Kultūros fondas. Atspausdinta 1,000 egz. Leidinys 36 ps. gaunamas — J. J. Bachunas, Sodas, Mich. 49126. Kaina \$2.

TRADICINĖ IR MŪSŲ LAIKŲ MELODIJA

(Atkelta iš 3 pusl.)

ma. Pagaliau melodija sušvinta žavingu ir harmoningu spektru, kuriame gausu dar nematytų švelnių pereinamųjų spalvų. Ketvirtitoje dalyje melodija sujungia visas tris dalis, atveda nukeliajusius tonus iškilmingam ir triumfuojančiam finalui, pasiekia kulminacinį tašką ir aiškiai parodo melodijos kelionės pabaigą, visus tonus grąžina prie tonikos arba giminingos tonacijos, kuri muzikoje yra kaip žemės traukiamoji jėga.

Posūkis į naujuosius laikus

Jau prieš XX a. kai kurie kompozitoriai pasuko į nesibaigiančios ir neapibrėžtos melodijos kelius ir įvedė asimetriją. Jie visa tai darė, norėdami išgauti iš melodijos įvairumo ir kai ko naujo. XX a. pradžioj Schoenbergas pradėjo rašyti melodijas be centrinio tono, išdirbo taisykles, kurios draudė kartoti bet kurį iš dvylikos tonų iki nesuskamba kitai vienuolika tonų. Tuo jis pailgino melodijos liniją, priėmė didesnius intervalų šuolius, įvedė chromatinę gamą, neturinčią centrinio tono. Toks pakeitimas vertė klausytoją pasimesti, nes jam tikrai melodiją išnarplioti iš naujo muzikos technikos tinklo buvo labai sunku. Ir instrumentuotė per toli nukeliavo nuo žmogaus balso ir vis kaskart ji bėga toliau ir toliau aštriais posūkiu ir net zigzagais, palikdama jį vieną „išnešti“ melodijos grožį, kuris irgi yra daugeliui abejotinas. Tuo tarpu klasikinė instrumentuotė gaubia žmogaus

balsą elastingais lankais ir švelniais posūkiu, išlaikydama meniską darną ir duodama pagrindą ir švariausią foną. Melodijos atžvilgiu daug reikšmės turi kompozitorių talentai, kūrybinė inspiracija ir muzikinis instinktas. Gerai ir gražiai melodijai sukurti reikia ir įkvėpimo, kuris ne visus dažnai aplanko. Ne visus ir Dievas apdovanojo melodijos žavingumu, kaip kad jo visada netrūko Schubertui, Mozartui, Bachui, Haendeliui ir kitiems klasikams ir romantikams.

Genijų pasigendant

Kokia melodija gera ir kartu graži yra nelengva atsakyti. Muzikos psichologija ir estetika, remdamasi analizėmis ir eksperimentais, vis dėl to teigia, kad gera

melodija yra plaukianti ir su ritmo pulsu, su ilga jos linija, turinti įdomius aukštus ir žemus tonus, su kulminaciniu tašku ir aiškia pabaiga ir sukelianti klausytojuose emocinį atgarsį. Barokinė, klasikinė ir romantinė muzika pasižymi melodijos žavingumu, nes ji nestokojo kompozitorių genijų, kurie jautėsi negali gyventi nekurdami. Jie nevengė nemigo naktų, nesigailėjo net savo sveikatos ir nelaukė už kūrybą gero atlyginimo. Ne veltui jie užsitaravo visos žmonijos pagarbos ir kartu jiems skolingumo jausmo, nes jie tikrai tiek davė žmonijai. O kiek mažai jiems davė žmonija! XX a. novatoriai, kad ir parodė naujus kelius, kad ir pakankamai išsimokslinę muzikoje, tačiau nesukūrė panašiai patrauklios muzikos. Iki šios dienos tebėra gyvi ir teisingi klasiko Haydno šie žodžiai: „Melodija yra visos muzikos žavesys, kurią sukurti yra sunkiausias uždavinys kompozicijoje.“

Brolių Sharkų Restoranai ir Cocktail Lounges —

SHARKO'S WEST, 6301 W. 63rd Street
Telef. — LUDlow 6-3636

SHARKO'S EAST, 7840 S. Western Ave.
Telef. — PROspect 6-6644

Vidaus vaizdas modernaus ir ištalpingo baro, SHARKO'S WEST

Abiejuose restoranuose puikios vėdinamos salės tinkamos vestuvėms ir kitokiems rengimams. Skanus valgis, vietos ir užsienio gėrimai.

Savininkai Jurgis ir Geraldas Sarkas

Kam reikia sudaužytą auto ištiesinti ar nudažyti — kreipkitės į HALL. Jis greit ir gerai padaro. Įsitikinkite.

Kam reikia pataisyti automatinę transmisiją, kalbėkite su ALGIMANTU STANEVIČIUM.

Mūsų garažas praturtėjo prityrusiais mechanikais, todėl ir drįstame pasiskelbti. Reikalui esant duodame kitą mašiną.

P A Ž A N G A , 2637 W. 47th St., Tel. LA 3-9663

HIGH RATES

4.75%

per annum
on regular savings

5.25%

per annum
on investment bonus

Savings Insured to \$15,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632

FRANK'S TV and RADIO INC.

3240 SO. HALSTED STREET Telef. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PADAVIMAS IR TAISMAS. TAIPGI ORO VESINTUVAI IR SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI.

Kas tik turi gerą skonį,

viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western. PR 8-5875

Vedėjas — J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 val. iki 6 val. vakaro

Sekmdieniais atdara nuo 12 iki 5 val. popiet

Highest Rates on Savings

Chartered & Supervised
by an Agency of the
United States Government

4 ³/₄ % 5 ¹/₄ %

PER ANNUM, CURRENT RATE

PASSBOOK
SAVINGS

Earnings are added and compounded four times a year. 4.75% compounded quarterly is 4.83%. Build your savings with a passbook account. Develop the habit of saving regularly.

6 MONTH
CERTIFICATES

Issued in minimum amount of \$10,000 and larger amounts in multiples of \$1,000.

SAFETY ASSURED

Your savings are protected by our great strength in Reserves, our sound assets, our careful operating policies and by insurance of accounts to \$15,000 by The Federal Savings and Loan Insurance Corporation, a Permanent Agency of the U.S. Government.

Passbook Savings in by the 10th of the Month Earn from the 1st.

ASSETS OVER \$130,000,000.00

RESERVES AND SURPLUS OVER \$11,000,000.00
(Over 2 times legal requirements)

STANDARD
FEDERAL
SAVINGS

4192 Archer Avenue • Chicago, Illinois 60632 • Phone VI 7-1141

OPEN MON. and THURS. 9 to 5; TUES. and FRI. 9 to 4
SAT. 9 to 12 Noon WEDNESDAY—CLOSED

TELEVIZIJAS

paprastas ir spalvotas nebrangiai talsau. Už patarnavimą vietoj \$3. už dirbtuvės darbą \$10.00 ir dalys. Pasiteiraukite apie naujas.

J. MIGLINAS

2549 W. 69 St., II auk., PR 6-1063

Kuriam galui

mokėti daugiau?

PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS SUTAUPYSITE NUO \$500 IKI \$1,000

PLYMOUTH • VALIANT

BALZEKAS MOTOK
SALES, INC.

4030 Archer. VI 7-1515

"U WILL LIKE US"

CHRYSLER • IMPERIAL

Kultūrinė Kronika

• Nauja Henriko Nagio knyga. Žymaus vidurinėsios mūsų rašytojų kartos poeto Henriko Nagio naujas eilėraščių rinkinys jau yra paruoštas ir atiduotas Algimanto Mackaus knygų leidimo fondui išleisti. Visos ankstesnės poeto knygos nubrėžė neištrinamą pėdsaką lietuvių naujosios poezijos raidoje. Pirmoji H. Nagio knyga "Eilėraščiai" išėjo 1946 m. Austrijoje, laimėdama leidyklos Patrios premiją, po to sekė 1947 metais Vokietijoje išleistas "Lapkričio naktys" ir jau Amerikoje 1952 išleisti "Saulės laikrodžiai" ir 1959 metais "Mėlynas sniegas". H. Nagys yra vienas iš tos mūsų poezijos krypties pradininkų, kurie pasuko jos kelią labiau filosofinio ir egzistencinio susimastymo bei forminio atsišviežinimo linkme, kurie vėliau susibaudė "Žemės" antologijoje ir "Literatūros Lankų" puslapiuose. Tad reikia manyti, kad ir dabar atiduota spaudai naujoji Nagio eilėraščių knyga bus brandus derlius, supildęs mūsų laisvojo pasaulio lietuvių poezijos aruodą. Vieną iš naujausių Henriko Nagio eilėraščių žiandien Kultūrinio Draugo puslapiuose pateikiame ir mūsų skaitytojams.

• Paminklas latvių poetams Šveicarijoje. Rainiui ir Aspazijai, latvių žymiųjų poetų porai, Kastanoloje, Šveicarijoje, statomas paminklas. Kaip žinoma, po 1905 m. neramumų Latvijoje, nukreiptų prieš rusišką režimą, poetas ir poetė turėjo apieisti Latviją. Apsigyvenę Kastanoloje jie praleido ten 14 tremties metų ir sukūrė čia geriausius savo kūrinius. Iš Šveicarijos jie sugrįžo jau į laisvą Latviją. Poetams pagerbti latvių išeivija laisvajame pasaulyje nutarė pastatyti paminklą. Buvo sudarytas komitetas su pirmininku poetu K. Dzelzičiu (gyv. JAV), suaukotas per 26,000 DM pinigais; susitarta su Kastanolos burmistru dėl vietos. Iš kelių pristatytų projektų sustota prie skulptoriaus J. Platės (gyv. Anglijoje) projekto. Iš priekio paminklas simbolizuoja Latviją: motina su vaikais — tautos sūnumi ir dukra (figūromis). Kompozicijoje įjungtos bronzinės

Rainio ir Aspazijos galvų skulptūros. Paminklo antrąją pusę puoš simbolika iš J. Rainio "Aukso žirgo" veikalo. Paminklas jau statomas ir bus atidengtas šį rudenį. Pažymėtina, kad poetas J. Rainys buvo ugningos Latvijos laisvės šauklys, nuširdus lietuvių bičiulis. Šiemet suėina lygiai 10 metų nuo poetės Aspazijos gimimo. Visa tai norima surišti ir su Latvijos nepriklausomybės 50 metų sukaktimi.

• Lietuvių kalbos žodyno I tomo antroji laida jau pasirodė okupuotosios Lietuvos knygų rinkoje. Apima 1230 psl., tiražas 5000 egz. Paruošė J. Krupas, A. Lyberis, J. Paulauskas, J. Senkus, B. Tolutienė. Žodynas žymiai papildytas ir "apvalytas". Kaip žinia, I-ji žodynoaida buvo prof. J. Balčikonio ir kt. paruošta dar nepriklausomybės metais ir atspausdinta, be kitų okupantams nepriimtinių dalykų, ir su Antano Smetonos raštų pavyzdžiais.

• Kazys Saja, dramaturgas, neseniai lankėsis JAV-bėse, paruošė devynias vienaveiksmes pjeses, kurias šiomis dienomis išleido Vilniuje vardu "Mažosios pjesės", 243 psl.

• Paslaptiniai balsai plokštelėse ir knyga apie juos. O. Reiehl Verlag, 548 Remagen, Vokietija, šį rudenį išleidžia vokiečių kalboje latvių rašytojo Konstantino Raudyvos "Das Unhoerbare wird hoerbar" — apie 350 psl. eksperimentinių parapsichologijos tyrimo darbų knygą su garsų plokštele. Iki šiolie autorių turi užregistravęs savo plokštelėse bei kaspinių garsų aparatuose daugiau kaip 60,000 pagautų paslaptinių balsų, kuriuos jis yra demonstravęs akademiškai tituluotiems inžinieriams, medicams, fizikams, teologams, muzikams, parapsichologams ir t. t. Tai garsai — balsai, kurie negalėtų priklausyti šioje žemėje gyvenantiems. Jie dožnai neišskirti, trumpi sakiniai latvių, vokiečių, švedų, anglų, lotynų, rusų, prancūzų, italų ir kt. kalbomis. Pasitaiko ir beprasmiškų balsų, bet daugumas šių paslaptinių balsų esą lo-giški. Jie pasako savo vardus ir iš to spėjama, kad jie ieško kon-

Viešnia iš Europos — Aldona Eretaitė su savo mėgiamu poetu Bernardu Brazdžioniu susitinka prie Pacifiko. Los Angeles mieste aktorė lankėsi po tautinių šokių šventės Chicagoje. Losangeliečiai liepos 18 d. taipgi turėjo progos išgirsti Aldonos Eretaitės poezijos recitalį.

Nuotr. L. Kanto

takto su klausytojais arba su eksperimentatorium K. Raudyve. Taip pvz. užregistruoti mirusių latvių rašytojų Edvardo Virzos ir Karolio Skalės pažįstami balsai. O tai verstu manyti, kad jie ateina ne iš ąso pasaulio.

Iš kur ateina šie balsai — atsakymą žada duoti rudenį pamintotoji parapsichologė Raudy-vės knyga, kuri žada būti viena iš rimčiausių parapsichologijos darbų. "Utopija? Gal būt. Bet ar prieš keletą dešimčių metų, kai kuriuos dabartyje jau pripažintus reiškinis irgi nebuvo žiūrima kaip į utopiją", užbaigia save straipsnį laikraštis "Latvija". A. T.

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išplaustyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai ir metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginai 7-7258 59

WAGNER & SONS
Typewriters — Adding Machines —
Nuomoja — Parduoda — Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Vieš 50 ml. patikimas patarnavimas
NAUJOJE VIETOJE
5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

NAUJI LEIDINIAI

• Juozas Bertulis, VAIKYSTĖS LAIMINGOS DIENELES. Išleista autoriaus lėšomis 1968 m. Chicagoje. Vaidybinė kanta-ta mokyklinio amžiaus vaikams. Panaudoti eilėraščiai šių autorių: R. Giudučio, V. Šimailio, Alės Sidabraitės, St. Džiugo ir J. Minelgos. Leidinys 60 psl. Kaina \$1.50.

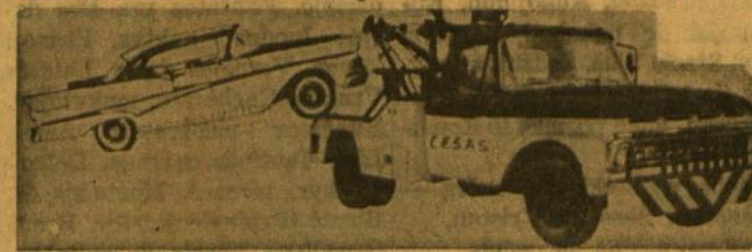
• LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS UŽSIENIŲ DELEGATŲROS VEIKLOS GAIRĖS. Išleista 1968 m. Londone, Didž. Britanijoje. Leidinys 24 psl. Šios Lietuvos Socialdemokratų partijos Užsienio delegatūros veiklos gairės yra priimtos 1967 m. rugsėjo 16—17 d. JAV įvykusiame partijos narių suvažiavime. Knygelė paranki ne vien kiekvienam socialdemokratui, bet ir šiaip lietuviui, norinčiam labiau susipažinti ir su kito sambūrio siekliais.

Platinkite "Draugą".

Automobilio nelaimės atveju skambinkite
(In case of accident, call)

COUNTRY AUTO REBUILDERS
GR 6-7777 24 hour towing service

Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs pataisymai

FRONT WHEEL ALIGNMENT — WHEEL BALANCING
BODY AND FENDER WORK
PAINTING, MECHANICAL REPAIR
2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629
Savininkas — MIKAS CESAS

DIDELIS IŠPARDAVIMAS Iš Europos Importuotų Dalykų. KAINOS SUMAŽINTOS IKI 75%

- Moderniški batukai vyrams, moterims ir vaikams
- Vyriški paltai, kostumai ir kelnės
- Vyriški laisvalaikini skirti kostumai iš visame pasaulyje pagarsėjusios TREVIRA medžiagos
- Vyriški įvejiniai marškiniai iš NYLTEST ir medvilninės medžiagos, kuriems joks prosiėjimas nereikalingas
- Odiniai moteriški rankinukai
- Moteriškos PERLON kojinės
- Sustumiami lietsargiai vyrams ir moterims
- Daugelis įvairių kitų importuotų dalykų

Patarnavimas, pageidaujant, lietuvių kalba. Šia išpardavimo proga norima atkreipti dėmesį ypatingai tu, kurie siūnčia siuntinius į Lietuvą giminių ir pažįstamais, turėdami čia sumokėti aukštas maito kainas.

NORDEN IMPORTS

3111 NO. LINCOLN AVE. (pusė bl. į rytus nuo Ashland Ave.)
TELEF. — 248-4707
Krautuvė atdara: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9.30 iki 9.00 val.
Kitomis dienomis nuo 9.30 iki 6.00 val.
Sekmadieniai, iki rugsėjo mėn., uždara.

Ar tikrai baltoji rasė Indijon atėjo nuo Baltijos jūros

BALTS AND ARYANS (Baltai ir arijai) — tokiu vardu Indijoje šiemet yra išleista indų rašytojo ir kalbininko Suniti Kumar Chatterji knyga apie arijų (indų, iranėčių) kilminį bei kultūrinį ryšį su lietuviiais ir latviais. Išleido Indian Institute of Advanced Studies, Simla, 1968, 200 psl.

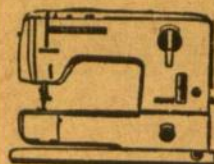
Apie šią knygą "Literatūroje ir Mene" (68/25) Vilniuje rašo Ričardas Mironas, tu pačių dalykų tyrinėtojas. Knygos autorius 1964 ir 1966 metais lankėsis Lietuvoje ir, matyt, yra nemazai pasinaudojęs jam tomis progomis Vilniuje pateikta medžiaga. Iš R. Mirono aprašymo yra įspūdi, kad šalia mokslinės medžiagos knygų esama nemaža ir publicistikos, ir tai ne tik apie lietuvių kovas prieš germanišką "Drang nach Osten" — veržimąsi į rytus (tik ne apie Maskvos veržimąsi į vakarus, ypač į Baltijos pajūrį), ne tik apie Gediminą, Algirdą, Kęstutį, Birutę ir Vytautą ("Lietuvos Aleksandrą Didįjį"), bet ir apie dabartinį Baltų kraštų "prograsą tarybinės santvarkos sąlygoje", kas, rodos, vargu ką turi bendra su knygos tema.

Pagrindinės temos nagrinėjime, R. Mirono liudijimu, gerai mokslinai ryškunami indoeuropiečių prokalbės, sanskrito ir

lietuvių kalbos bendrumų bei skirtumų pavyzdžiai (nors lietuviškuose tekstuose esą neišvengta rašybos klaidų). Be to, autorius atmetęs teoriją, kad Indija buvusi baltų protėvynė. Buve atvirkščiai: arijai anksčiau gyvenę dabartinėse baltų bei slavų žemėse, o vėliau pasitraukę į Rytus. (Tokia teorija ne šio autoriaus išrasta. Indijoje yra tokia legenda — padavimas, anot kurio indų protėvynė buvusi "kažkur prie Baltijos jūros".) (E)

SIUVIMO Mašinos

- * ELNA
- * BERNINA
- * NECCHI
- * VIKING
- * PFAFF
- * SINGER

Šveicariškos, vokiškos, italškos, japoniškos ir kitų firmų.

Taisome, parduodame ir nuomojame priemonėmis kainomis ir sąlygomis. Darbas greitas ir sąžiningas. Turime dalis, pritaikome pagal skoni kabinėtus. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiestuose.

B. & B. DISTRIBUTING CO.
4081 So. Archer Avenue
(Archer ir California)
Chicago, Ill. 60632, Tel. 927-4702
Ved. Arvydas M. Dikinis

Norėdami geriau aptarnauti mūsų gausius klientus, perėmėme dar vieną restoraną Oak Lawn mieste. Galite būti užtikrinti, kad turėsite skanius valgius, skubų patarnavimą, kaip ir mūsų pirmame restorane. Kviečiame ir lauksime jūsų atsilankant.

Kilty's Restaurant

4545 West 95th Street, Oak Lawn, Illinois

(2 blok. į rytus nuo Cicero Avenue)

Telef. — GArden 4-5800

Jauki atmosfera — skanūs valgiai — skubus patarnavimas

VESTUVĖMS IR BANKETAMS YRA PRIVATOS KAMBARIAI
NUO 10 IKI 800 ASMENŲ.

Atdara kasdien nuo 8:30 val. ryto. Sekmad. ir šventad. nuo 1:00 val. popiet.

STEVE GIANAKAS, Artesian restorano įsteigėjas kviečia visus lietuvius dabar lankyti KILTY'S restoraną, kol bus atstatytas ARTESIAN restoranas. Atstatymo darbai jau pradėti ir tikisi atidaryti rugsėjo mėnesyje.

St. Gianakas dėkoja visiems lankytojams, kurie pareiškė užuojautą dėl ištikusios nelaimės - gaisro, Artesian restorane.

Remkite dienr. "Draugą".

DULKIŲ SIURBLIŲ TAISYMAS.

Valome, ištepame, suderiname, pakeičiame (hoses) — žarnas.

Parduodame ir taisome visų gamybų dulkių siurblius ir turime dalis, maišelius ir visus prijungimus (dalis) visų gamybų siurbliams — Electrolux, Hoover, Eureka, Kirby ir Royal bei kitų.

B. & B. DISTRIBUTING CO.
4081 So. Archer Avenue
(Archer ir California)
Chicago, Ill. 60632, Tel. 927-4702
Ved. Arvydas M. Dikinis

MOVING

perkrausto baldus iš aril ir toli

A. BENIULIS

Chicago, Ill. 60629, Tel. RE 7-7083

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

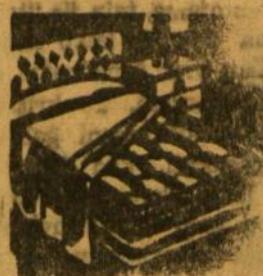
REIKMENYS FOTOGRAFAMS
IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite perkdami čia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmad. ir ketvirtad. vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street

Chicago, Illinois 60629

Telef. PRospect 6-8998

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

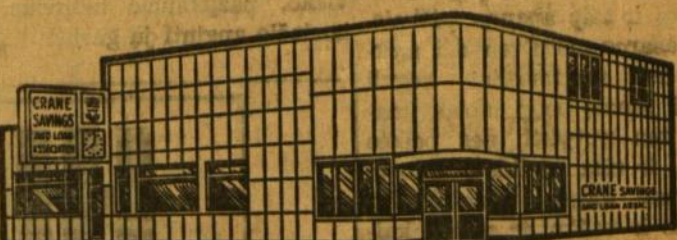
LIETUVIŲ STAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmad. ir ketvirtad. 9-9 val.; antrad., trečiad. ir šeštad. nuo 9 iki 6 val. sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING SPACE

4³/₄

Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. v. ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

Foto
V. MAZELIS

- vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

Tel. — HY 7-4677

422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

Mes mokame 5¹/₄% ant visų taupymo sertifikatų per annum

MINIMUM SUMA \$5,000.00

MIDLAND SAVINGS

4040 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632
Telephone CL 4-4470
FRANK ZOGAS
Chairman of the Board

NAUJI LEIDINIAI

Paulius Jūrkus, ANT VILNĖS TILTO. Vilniaus legendos. Išleido Lietuviškos knygos klubas 1968 m. Aplanas ir piešiniai autoriaus. Knyga 200 psl., kainą \$2.50, gaunamas "Draugas".

Knygoje sutelkta net 26 legendos. Vienos jų yra grynai rašytojo kūrybinės fantazijos sumeigtos, kitos atremtos į tą ar kitą istorinį asmenį, įvykį ar šiaip užsilikusių ir mūsų akį traukiančių senųjų Vilniaus kampelių. Visos legendos yra lengvas, nostalgijos ir romantiškos išpintas pasiskaitymas visiems: ir tiems, kurie Vilniuje kadaise gyveno, ir tiems, kurie jame buvo tik diena kitą, ir tiems, kurie Lietuvos niekada nėra matę, o Vilnių žino tik iš istorijos ir geografijos pamokų.

Kaip knygos aplanke parašė: rašoma, "sustojęs ant Vilnės tilto, išgirsi 26 legendas, skirtas Vilniui, jo praeičiai, jo didybėi ir paprastumui. Daug ten kunigaikščių ir karalių, hetmonų, didžiūnų, bet dar daugiau linksmų dailininkų, amatininkų, paprastų žmonių. Ir jie nuostabūs, kaip nuostabūs ano miesto pilkų sienų fragmentai. Ir gyvi tie fragmentai, gyvi riteriai, karaliai, elgetos. Tai Vilnius, kuris atidaro savo pinigines, kad būtų pastatyti bokštų bokštai. Tai svajonių miestas. Tai miestas, kuriame dainuoja studentai ir kviečia visus sustoti ant Vilnės tilto. O Vilnė — tokia paprastutė, tokia maža, bet ji turi savo akmenėlius, savo bangėles, tokias greitas, ir tokias skaisčias. Ji turi savo mėnesieną. Ateik ir pažūrėk, kaip spindi nuo tilto."

LAISKAI LIETUVIAMS. 1968 m. lepos - rugpjūčio mėn. Nr. 7. Tėvų jėgų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros žurnalas. Vyr. redaktorius — Kestutis Trimakas, SJ. Metinė prenumerata — \$4. Adresas: 2845 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636.

Iš karto akys krinta žurnalo naujo numerio viršelis: Alg. Kežio šakoto medžio nuotrauka. Manytume, kad tai yra vienas iš labiausiai vykusių, bet kada buvusių "Laiskų Lietuviams" viršelių; grafiškai ir puikiai nuo traukai priderintas spalvoto popieriaus dugnas daro kieto vaizdo įspūdį, šio kietumas ir deras kitose, gėlo sąsiuvinio Alg. Kežio nuotraukose besikartojančiai medžių temai, palydėtai dar ir poezijos posmais. Įvadinio "Stebint ir svarstant" skyriaus problemos šį kartą degančiai aktualios: Apie bendravimą, Kodėl nyksta parapijos, Ar merdė ar neinformuojam, Jau-nimas ir religija, Ispanijoje, Vyt. Bagdanavičius, MIC, rašo apie organiską religijos išgyvenimą, liūdama žmogų, Dievo malonę ir jį susitikimą. Įdomus patinėkys ir psichinių negalavimų temomis, kur kalbasi prof. Bleiavas, prof. Liaugminas ir Z. Juškevičienė. Poetas Vladas Šlaitas dviem savo naujais eilėrašiais įrodo, kokį skambų ir prasmingą lydinį gali padaryti talentingas poetas iš religinės temos ir iš modernaus eilėrašio formos. Apie Lietuvos demokratų partiją atsiminimų pluoštą duoda prel. M. Krupavičius. Skaitytojo smalsumą prirūša Alfonso Grauslio straipsnis apie šiuo metu vykstantį Olandijos Bažnyčios suvažiavimą. Aktualios taipgi pokalbininkų mintys apie bendravimą su tautiečiais iš okupuotos Lietuvos. Pokalbiui antraštinė išvada: bendrauti su broliais, bet ne su okupantais. Įvairių apžvalginių skyrių medžiaga redaktoriaus gana akyliai atrinkta. Tačiau akyumą lietuvių kalbos grynumui reikėtų dar pastiprinti. Nors ir juokų skyriuje, vis tiek "nuodėmė" rašyti "Buvome dilemoje", kada šiuo atveju galima puikiai išsiversti fraze "Reikėjo apsispręsti".

Pauliaus Jūrkus Vilniaus legendos viršelis.

THE MARIAN, July - August, 1968. Tėvų marijonų leidžiamas religinės kultūros žurnalas, išleina kas mėnesį. Metams \$4.00. Adr.: 4545 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629.

Sio numerio vedamajame kun. V. Bagdanavičius, MIC, stengiasi užmegzti artimesnį kontaktą su skaitytojais, kviesdamas juos laisvais redakcijai kelti jiems rūpimus aktualius klausimus. Protestantų McCormick seminarijos prof. L. Briner, kuris, nors pats nėra katalikas, dalyvauja katalikų rušiamose liturginėse savaitėse, rašo apie tolimesnes liturginio atsinaujinimo problemas. Belgė benediktinė Pax pseudonimu informuoja apie naujumus Europos religiniame gyvenime. Argentinos misionierius kun. A. Švedas, MIC, nagrinėja Pietų Amerikos visuomeninius, socialinius pasikeitimus. Duodama naujausių filmų apžvalga. Kanadietė spaudos bendradarbė F. Julien atskleidžia jos krašto žmonių įnašą į atsilikusių tautų pažangą, ypač dėstydamą apie pasisventėjus savanorius, vykstančius tarp jų pasidaryti.

Buvęs Vietnamo karys A. Hamburg pasakoja, kaip jie turėdavo pašalinti slapukus karių šaudytojus. Žurnalistas A. Haines supažindina su "The Nun's Story" (vieni metu labiausiai perkamos knygos) autore K. Hulme ir jos kūryba. Lucille S. Harper dėsto apie pastangas radijo bangomis pasiekti tautas už geležinės uždangos. Amerikietė L. P. Bell teikia vasaros patarimus šeimoms. Socialinio draudimo Chicago distrikto direktorė R. Webber informuoja apie Medicare lengvatas, o dr. S. Andelman rašo apie "Poison Ivy". A. Baronas ir kun. J. Prunskis duoda eilės naujų knygų apžvalgą. Numeris gausiai iliustruotas.

LITHUANIAN CATHOLIC WOMEN. The Lithuanian Catholic Women's Movement Sixtieth Anniversary. Published in 1968 — Year of the Lithuanian Struggle for Freedom. Printed by Franciscan Fathers Press, Brooklyn, N. Y.

Angliškai kalbantis pasaulis

čia supažindinamas su senąja Lietuvos istorija, su caristine okupacija, su nepriklausomybės atkūrimu, su Antrojo pasaulinio karo metų okupacijom ir sunaikinta dabartimi. Plačiai rašoma ir apie lietuvių katalikų moterų organizacijas, jų istorinę raidą ir išplitimą visame pasaulyje.

Lietuvių Katalikų moterų organizacijų pasaulinė sąjunga, minėdama šiais Laisvės kovos metais Lietuvos valstybės 50-ties metų atstatymo sukaktį ir taip pat katalikų moterų veiklos 60 metų sukaktį, išleido šį informacinį leidinį, norėdama informuoti laisvojo pasaulio Katalikų moterų organizacijų pasaulinės unijos nares — visų kraštų katalikų moterų organizacijas ir išaig kitataučius. Leidinį galima gauti, rašant šiuo adresu: Lithuanian Catholic Women, 84-16 110th St., Richmond Hill, N. Y. 11410.

Kitataučiams siuntinėjama veitui: lietuvių, jei gali, prašomi mažutės aukos.

SVIETIMO GAIRĖS, JAV LB švietimo tarybos leidinys. 1968 m. gegužės mėn. Nr. 1. Leidinys 19 psl., spausdintas rotatorium. Tai parankus, labiau informacinis (nevenigiant ir straipsnių) biuletenis lituanistinio švietimo darbuotojams, mokytojams. Jį redaguoja J. Tamulis ir J. Plačas. Medžiaga siunsti: 7031 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629.

LIETUVIŲ DIENOS, 1968 m. birželio mėn. Nr. 6. Žurnalą redaguoja Bernardas Brazdžionis. Metinė prenumerata \$8. Adresas: 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029. Šį kartą žurnale rašoma palikimų klausimu, duodama Australijoje gyvenančios rašytojos Agnės

Lukšytės novelė, papildant Lietuvoje išleistą lietuvių poezijos antologiją, duodama jai nepatekusių autorių J. Augustaitės - Vaičiūnienės, Petro Kubiliaus ir Leonardo Zinkevičiaus eilėraščių. Alg. Dikinis pažeria atsiminimų pluoštą: "Aktorius Antano Rūko draugystėje." Žurnalas gausiai iliustruotas.

THE NEW APPROACH — FRANCISCAN CHAPEL KENNEBUNKPORT, MAINE. Tai 20 psl. turistinis leidinys anglų kalba, supažindinąs skaitytoją su lietuvių pranciškonų vienuolyno Kennebunkporte, ypač su naujai įrengta jo koplyčia. Koplyčia yra suprojektuota architekto Alfredo Kulpavičiaus, o visi meniškieji vidaus įrengimai, vitražai ir kt. sukurti dail. V. K. Jonyno. Leidinį puošia spalvotos nuotraukos: keli bendri vienuolyno aplinkos vaizdai bei pasikuri koplyčios meno objektų bei jų detalių nuotraukos. Kaip žinome, lietuvių pranciškonai savo vienuolynuose Amerikoje ir Kanadoje yra sutelkę gausius mūsų dailininkų kūrybos lobius. Jų ypač yra Kennebunkporte. Įrengus dabar čia dar šėdevinę koplyčią, vienuolynas ir jo aplinka virsta tikrai neeiline turistine meno vietoje. Turistiniai reikalai, matyt išleistas ir šitas švariai liksusinis leidinys, kuriame visų spalvų ryškumu žėri dailės darbų nuotraukos, o jas lydintis tekstas ne vienoje vietoje užsimena ir temos bei formos lietuviškąjį pobūdį.

MUZIKOS ŽINIOS, 1968 m. birželio mėn. Nr. 2. Žurnalą leidžia ALRK Vargonininkų bei kitų lietuvių muzikų sąjunga. Išleina 4 kartus metuose. Meti-

nė prenumerata \$3. Leidinys 16 psl. "Muzikos Žinių" redakcijos, administracijos ir Sąjungos centro valdybos adresas: 209 Clark Place, Elizabeth, N. J. 07206.

Kas žurnalą redaguoja, kas yra atsakingas už jame pateikiamą medžiagą ir pareikštas mintis, leidinio įprastinėje metikoje nesužinome. Sakysim, vedamajame straipsnyje šį kartą gana skaudžiai priekaištaujama III-tosios dainų šventės rengėjams, iškelamos kai kurios sugestijos būsimai IV-tajai dainų šventei. Bet jeigu kas norės asmeniškai į čia skelbiama raštą atsiliepti, ką tokiu atveju užkabinti, kai straipsnis nepasirašytas, o žurnalo redaktorių taipgi nežinomas. Šiaip leidinyje J. Žilėvičius aiškina kai kuriuos neaiškumus Stasio Šimkaus biografinėje, tęsiamas prof. VI. Jakubėno pranešimas Kultūros kongrese, o J. Bertulis kalba apie žodį muzikoje ir muziką žodyje. Bene vertingiausia žurnalo medžiaga yra toji smulki muzikinės veiklos kronika, kuri, čia parankiai sutelkta vienoje vietoje, galės išlikti istoriniam muzikos archyviui.

ATVIRLAISKIAI, Lietuvos žymieji žmonės, I serija. Tai 32 atvirlaiškiai, kiekvienas su ku-

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ COSMOS EXPRESS

MARQUETTE GIFT PARCEL SERV
2608 69th St. Tel. WA 5-2783
2501 69th St. Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St. Tel. 254-3320
Lietuvių bendrovė turinti telse siuntinius švėd savo vardu iš Chicago tiesiai į Lietuvą.
Didelis pasirinkimas įvairių medžiagų, ital. lietpalčių ir kitų prekių.
Priimami doleriniai dovanų užsakymai.
E. ir V. Žokauskai

DRAUGAS, šeštadienis, 1968 m. rugpjūčio mėn. 3 d.

ria nors mūsų žinomo žmogaus nuotrauka. Nuotraukos imtos iš Br. Kvickio archyvo. Išleido Filatelistai, Cicero, Ill. 1968 m. I serijos kainą \$1.50. Atvirlaiškų puošia šit žmonių portretai: Bačiūno, Basanavičiaus, Būgos, Čiurlionio, Dariaus ir Girėno, Daukanto, Lukšos-Dau-

manto, Donelaičio, K. Griniaus, Jablonskio, M. Jankaus, Juozapavičiaus, Karevičiaus, Kolupailos, Krėvės, Krupavičiaus, Kudirkos, Lukšio, Maironio, Raštikio, Reinio, Skvirecko, Smetono, Stulginskio, Šalkauskio, Simkaus, Šliūpo, Vaižganto, Valančiaus, Varno ir Vydūno.

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYs MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st Street Tel. GR 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09
AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Trys Moderniškos Koplyčios:
4605 - 07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YARDS 7 - 1741 - 2
4330 - 34 South California Avenue
Telefonai: LA 3 - 0440 ir LA 3 - 9852

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYGIA
(Geriausios gėlių dėl vestuvių, banketų laidotuvių ir kitų papuošimų)
2433 West 38rd Street, Chicago
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON, SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams, Jauq Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEDarcrest 3 - 6335
Vienas blokas nuo kapinių

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorijų Asociacijos Nariai

STEPONAS G. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 9-3577

ANTANAS M. PHILLIPS
8307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
8364 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 SO. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
8319 SO LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 SO 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1005

LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sufkus
7909 STATE RD OAKLAWS ILL. Tel. — 636-2326

Perskaite Draugą, duokite kitiems pasiskaityti.

Geriausia dovana
siunsti į
LIETUVĄ
Vertingiausia dovana
DOVANŲ
PAŽYMEJIMAI

PILNAI GARANTUOTA
GREITAS PRISTATYMAS
Tik dovanų pažymėjimai yra vertingiausia dovana ir daug geriau negu siuntiniai. Jūsų giminei tai patvirtins. Tad, kai kita karta planuo-jate siunsti siuntinį, jo vietoje siusite DOVANŲ PAŽY-MĖJIMĄ, pamatysite kaip laimingi ir patenkinti bus jūsų giminės.
TIK DOVANŲ PAŽYMEJIMAI duoda galimybę Jūsų giminei pirkti Vneshop-sytorę specialios dolerinų kreditinės geriausios koky-bės amerikoniškų vakary europietiškių ir vietinių prekių. Jūsų giminės tai patvir-tins.
TIK DOVANŲ PAŽYMEJIMAI duoda galimybę Jūsų giminei pirkti LAISVĄ SPECIALIAI NUMAZINTO. MIS KAINOMIS. Jūsų gi-minės tai patvirtins.
JOKIO PAPILDOMO MOKES-CIO nei siuntėjui, nei gavėjui.
Užsakykite dabar. Užsisa-kykite per

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 E. 23rd Street
New York, N. Y. 10010
Prasite neapmokamo katalogo.
Igalioji Podarogifits, Inc. atstovai.

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!
5% Mokamas už vieno metų taupy-mo laktus nuo išdavimo datos (\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)
4 3/4% Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.
5 1/4% Mokamas už vieno metų taupy-mo laktus nuo išdavimo datos (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)
DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES
MUTUAL Federal SAVINGS
2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILL. 60608, Tel. VI 7-7747
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.
JOHN J. KAZANAUSKAS, President
PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

Spygliai ir Dygliai

Redaguoja dr. S. ALIŪNAS

Šventėms praeinant, šventėms ateinant

Didelis įvykis buvo Trečioji tautinių šokių šventė. Ką čia ir bekalbėti! Tai gali paliudyti visi. Bet dabar patys didieji vargai tik prasidėjo. Ir vis nuo tų pačių dalykų — nuo dalybų. Va, anais metais niekaip nebuvo galima po šventės padalinti pinigų. Dabar su ta nenaudele garbe vis kažkaip negerai išeina. Visi tiesia į ją rankas, ir negalima suprasti, kaip ją reikia padalinti, ji juk ne kugelis ir ne supiaustys, ir ne alaus bačkelė pilnė, nepašinkusi tiek kiekvienam, kiek kas pakelia. O tos garbės visi visada pakelia tonas, niekas nebuvo nuo jos pavargęs, nors gal šis teigimas ir nėra per daug jau teisingas. Sako, kad rašytojas Hemingvėjus nusisūvė, turėdamas per daug garbės ir pinigų, nes jam pasiutusiai buvo visi tie dalykai įgrisę. Daug visokių nemalonių ištinka lietuvius. Bet kad toks hemingvėjškas atvejis ką nors ištiktų, mūsuose dar neįprastoma: dėl pinigų ir garbės gausumo joks lietuvis dar greit nesišaus.

Dabar viena šventė baigėsi, nors dar ir nuotraukų talpiname ir tų garbės dalybų išpūdžiais dalinamės, tačiau jau viskas eina į pareitį, nes ant kulnų lipa kita šventė, vis tos pačios Bendruomenės rėmuose, tai taip vadinamas, Pasaulio seimas New Yorke. Seimui ruošiantis, daug ypatingų kautynių neišdilo, bet jau susikrovė kaltukai, teptukai ir drožtukai dėl vadinausos dailininkų parodos, nes tokios parodos nebus, kadangi jos vietoj bus demonstruojamos skaidrės. Žinoma, skaidrės tai ne paveikslas, yra ko ginčytis. Tačiau jeigu jau būtų ne skaidrės, o skaidriji, tai tada kitas reikalas. Prie skaidriosios irgi įvyksta kartais net ir stipresnių nuomonių skirtumų, tačiau ne taip jau iš anksto, kaip prieš skaidrių demonstravimą.

Iš kitos pusės seime įvyks literatūrinių premijų padalinimas. Sako, J. Švaistas neatvyks premijos atsiimti, bet J. Janušas, tai reikia manyti, nukaks ir pasiims tą pusę. O ką padarysi, kad pusę, nes jūry komisija kaip ten A. Gustaičio eilėraštyje:

Iš rėmų mums pro liūdesį ir kartį
Kudirka šaukia: Jaunas kol esi,
O jūry vis negali susitarti:
Martell ar Hennessy?

Bet kadangi Lietuvių fondas skyrė tūkstantinę, tai užteks abiem rašytojams, nesvarbu, kokią markę šie bepasirinkty. Reikia tikėtis, kad LF bosai dr. Razma ir dr. Balukas išties čekių, kas paliudys seimo konkrečiąją pusę, nes juk vieni rašo knygas, kiti čekių, o tretį re-

zoliucijas. Kalbant apie pastarųjų reikšmę, negalima jų užginčyti. Nes juk ką mes veikume, jeigu nebūtų rezoliucijų. Kaip savo visokią veiklą suvestume? Dabar sueinam, sukovojam, sukalbam žodelį, subanke-taujam ir visus šiuos reikalus galutinai suvedam į rezoliucijas. Gi šiaip jau darbėli kokį tenka dažniausiai atlikti be rezoliucijų. Sakysim, toks S. Zbarskas jau baigia angliškai išleisti trisdešimt knygų, dabar jau net Geručo "Lithuania" išleis, o nenaudėlis neparašė nė vienos rezoliucijos. O kad pastaroji knyga bus gera, tai reikia manyti, nes jau tai ir autoriaus pavardė liudija, nuo žodžio "geras" kilusi. Taigi, kalbant apie seimą, tenka pasakyti, kad ir ten bus kovoje, bet kadangi visi kovoja už teisybę, o niekas už neteisybę, tai būtų gera, kad jau visi tie šaunūs suvažiuotieji daktarai ir ne visai daktarai kovos kirvius paliktų namuose arba pradėtų kovoti už neteisybę. Šiaip teisybė, visų ginama, vis nukentia.

Taigi, baigiant šventę ir bebaigiant vienas kaitynes, mes jau kaip estafetėje perduodame naują švenčių kaitynių lazda. O kad apsižveduojama, tai nieko blogo, tačiau Spygliai manyti, kad mažiau lazdu, mažiau rezoliucijų, o daugiau konkrečių, nors ir ne tokių gražių, kaip skaidrės, ar ne tokių stiprių, kaip skaidriji. P. J.

Spaudos apžiūrinėjimas

Vaikų išnuomavimas

Apskritus metus jaunos poros kuria šeimas — vedasi. Nieko nepadarysi, tai toks jau gyvenimo dėsni, jog vedybos — tai, galima sakyti, kasdieninis visų metų "biznis" su daugybe rūpesčių ir klapatų besivedantiems.

Vienas iš tokių rūpesčių jiems yra: planai apie šeimos dydį, skubotumą pradėti laukius vaikų ir pn.

Visad išmoningas ir pilnas įvairiausių planų torontiškas kolumnistas, Gary Lautens, dienraštyje "Star" iškėlė idėjų sumanymą. Jis, girdi, apsvairstęs reikalą ir nutaręs pradėti nedidelį "biznį", pasitarndamas toms jaunoms poroms, kurios dar nėra linkusios greitai turėti savų vaikų. Jis, esą, noris atidaryti "biznį", pavadintą "Rent-a-kid", atseit, vaikų išnuomavimo punkta. Šio "biznio" idėja esanti labai paprasta ir kiekvienam galinti būti aiškiai suprantama. Jis esąs nustebintas, kad ligi šiol niekas kitas apie tai nepagalvojęs.

Jis, girdi, planuojaš tam tikram laikui savo vaikus išnuomoti tiems, kurie vaikų dar neturi ir jų negali ar nenori turėti. Už 5 dolerius dienai jis galys pasiūlyti savo sūnų Steponą, 7 m. amžiaus, kuris jo šeimoje vyriausias. Prie išnuomavimo jis jungia ir garantiją, jog Stepo-

Biauriausias įstatymas

Tai kai pagyvenom šiek tiek metų šičia,
Pastebėjom — kraštas čia labai šaunus:
Nori tai statyti šiluvos koplyčią,
O jeigu nenori — "building" salūnus.

Vienas deda centą į salūno kasą.
Kitas perka šėrus — irgi neblogai,
O kai paaukoti jų kas nors papraso,
Jie abu neduoda — lygūs ubagai.

Vienas, kur salūnė tik bonkas temato,
Kitas miega viloj, apsuptoj gėlių,
Bet jei į valdybas kas abu pastaro,
Tuoj abu atsako: ne — aš negaliu.

Kaip sakau, čia, žemėj, esame mes lygūs,
Ar lindi tu viloj, ar lindi rūsy,
Jeigu nepatinka, gali rodyt spygą,
Ponui prezidentui Washington, D. C.

Vienas niekur neina, nes neturi batų,
Kitas sako: gaila, vis tik pinigai —
Iš esmės abudu lygūs demokratai,
Iš esmės abudu lygūs ubagai.

Vienas tik įstatymus šičia blogas tėra,
Ir dėl jo reik kreipis aukščiausias teisman,
Kodėl gi numirus dolerių ir šėrų
Tau valdžia neduoda pasiimt graban.

PLB seimai ir JAV prezidentai

"Aiduose" rašoma:

"Vykstant seimui, respublikonai ir demokratai jau bus nominavę savo partijų kandidatus į JAV prezidentus. Laisvės kovos metai įpareigoja, kad abu prezidentiniai kandidatai pasirodytų Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo kalbėtojų tribūnoje. Jei to nebus padaryta ir neišnaudota rinkiminių metų aukstinė proga, krisime žemiau už defetistiškus pragmatistus — tapsime paprasti žioplai."

Spyglių nuomone, nuo to žioplų likumo tikrai neišsigelbėsime.

Pripažino tikrą faktą

Maskoliui su didžiausiu entuziazmu rankas bučiuojanti Broklyno "Laisvė" liepos 12 d. numeryje parašė: "Kiek laiko praėjus, tie patys banditai iš pasų nušovė valdžiaus vykdomojo komiteto pirmininką Šakocių, apilėšė Skardupių tarbinį ūkį ir nužudė ūkvedį Radzevičių".

Malonų, kad nors kartą "Laisvė" pripažino, jog kolchozas yra ne kas kitas, bet "tarbinis ūkis".

Maloni žmonelė imituoja bulių kaitynes, norėdama išjudinti į kovas nuosavą vyrą.

kus amžiaus. Jo išnuomavimo kaina brangiausia — 25 doleriai dienai.

Ričardas irgi turis daug ir gerų savybių. Jis labai imponantiškai supasi, išikabinęs į didžiulį langų užuolaidas, jis perdažas šunies nugarą rašalu, o savo vyresniąją seserį vis noris įversti į indų plovimo mašiną.

Jis taip pat mėginąs karstyti sienomis, drąsiai šaką į maudymosi baseiną (nors plaukti visiškai nemoka) ir svaids akmenis į širšių lizdą, sunęstą medyje jų kieme.

Kažkurį dieną tėvas sugavęs Ričardą bebrukantį pašėlį vonios kambario kriauklėn. — Nedaryk šito! — šūktelėjęs tėvas. — Aš privalau tai daryti, — atsakęs Ričardas. — Kodėl? — Mat, aš noriu ištraukti iš ten centą, kuris neseniai ton skylėn įkrito.

Taigi, tai toks naujo "biznio" planas ir tokios savybės išnuomoti vaikų. Jeigu, girdi, kas panorėtų visą "setą" vaikų išnuomoti kartu — jis galėtų juos gauti už 30 dol. dienai. O jei kas panorėtų visus tris išnuomoti ir visam savaitėiui — būtų didelė nuolaida — tik už 10 dal. už visus. Pagaliau, Gary Lautens turis ir dar vieną, labai gerą (netgi pelningą) nuototojų sąlygą: jeigu kas panorėtų jo vaikus nuomoti visai savaitėi, jis (Lautens) tam mokėtų 50 dol. už savaitę.

— A voice? — paklausęs nusteibintas tėvas. — Ką tai reiškia?

Pagal tolimesnį dukters aiškinimą, paaiškėję, jog "voice" — reiškia divorce (skyrybas).

Ir pas jį (pas Gary) išnuomotinas dar trečiasis egzempliorius — tai sūnus Ričardas, kuris teturis tik dvejus metu-

Patys komunistai stengiasi nukirsti šaunuji medį, kuris niekada nebuvo sulapojęs.

LINKSMUMAI LIETUVOJE

Naujas sovietinis išradimas

"Valstiečių laikraštis" Nr. 81 praneša, kad Lazdijų rajono "Vienybės" kolchoze, specialistams iš Rusijos vadovaujant, sukurtas naujas išradimas — karvių pasikasyimo mechanizmas — KPM. Šiam reikalui būvės panaudotas keturvagis plūgas, kažkokios brigados paliktas Gervėnų kaime. Esą karvės prie jo taip pripratusios, kad eidamos gerti niekada neužmirštančios pasikasyti savo šonų. "Spyglių - Dyglių" žiniomis, tai esąs vienintelis geras išradimas, sovietiniuose kolchozuose, sukurtais per 50 metų.

Sovietinėje valgykloje

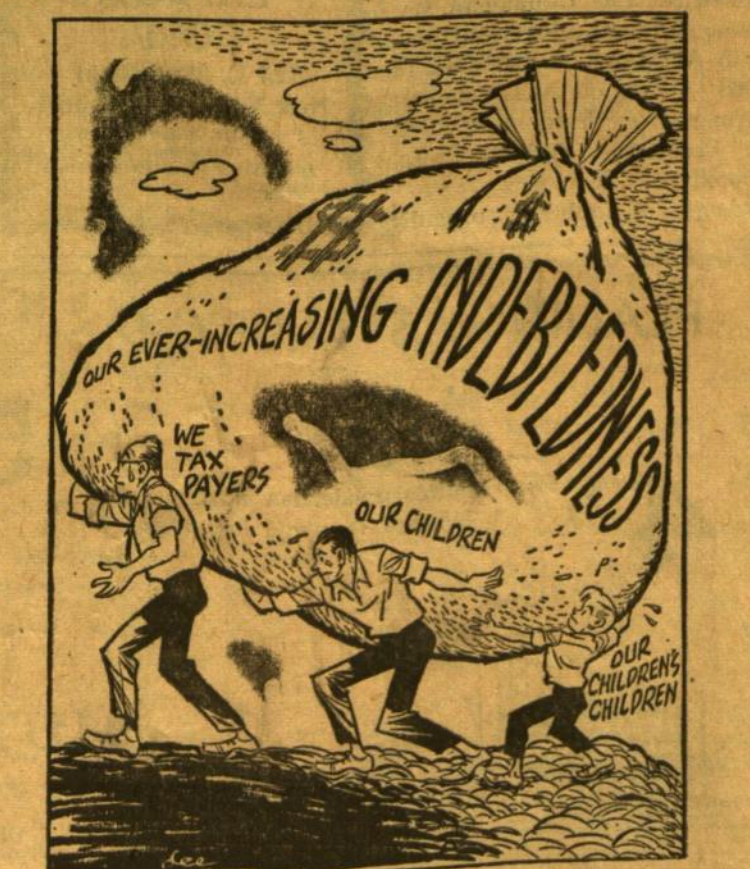
— Ką jūs gerėte: kavą ar kakavą? — klausia padavėja. — Tiksliai nežinome. Gėrimas dvelkė žibalu. — A... tai kava, Kakava pas mus dvelkia pokostu. (Valst. laikr.)

Ok. Lietuvos miškuose

Turistai klausia girininką: — Galima čia sukurti laužą? — Ne! — Tai iš kur čia tiek daug laužaviečių? — Jas paliko tie, kurie neklaušė, ar čia galima kurti laužą. (Valst. laikr.)

Jei nori būti laisvas nuo mokesčių, dėvėk šitokį apdarą.

Vėl pakelti pajamų mokesčiai, ir manoma, kad tos šaunios naštos kiekvienai generacijai vis daugiau teks.

Neentuzlastingas vegetaras

"Dabar reikėjo pagaliau žvilgtelėti ir į tą idomųjį vegetariškąjį stalą — ko ten esame? O gi žali ir rauginti ar vekuoti daržų bei girių padarėliai — kopūstai, agurkai, burokai, morkos, grybai — viskas į gražias lėkštes sudėstyta, dailiai sugrupuota, grakščiai supiaustyta... Pradedame nedrąsiai vaišintis, imame kukliai graužti kiškių griaužalus... "Kad čia būtų stiklas skaidriosios ir silkė uodegėlė!" šnibžda Bičiūnas... Atgauroja sriuba, asketiškai liesa, vien daržovių syvais gyva. Ačiū Dievui! duonos ant stalo yra — tad galima valgyti. Paskui, seka toks pat keistas daržovių šiupinys. "Kad čia kokių stebuklų pasirodytų geras gabalas karpio ar, blogesniu atveju, lydekos", kužda gundytojas Bičiūnas... Padoriems pietums reikia ir saldausių davinų. Na, ir ką gi! prašom — įvairių uogų konfitūrų. Pagaliau — mielieji vaisiai iš lietuviškųjų ir nelietuviškųjų sodų. "Kad ta'p kur gavus butelį saldaus vyno!" nenurimsta Bičiūnas..."

(Iš M. Vaitkaus atsiminimų apie Vydūną)

PAS DR. ADOMAVIČIŲ

— Jeigu norite būti sveikas, visuomet vietoje išgėrimo suvalgykite obuolį.

— Ką jūs, daktare. Argi pajėgsiu jų tiek daug suvalgyti!

IŠ POLITIKŲ HUMORO

Kam gi darys?

Jau miręs John Foster Dulles, būdamas valstybės sekretorium, dažnai minėdavo, kad jis surado auksines taisykles diplomatiniam pasikėsimui viename didžiojo tarptautinio finansininko J. P. Morgan pareiškime. Bankininkas išbarė vieną jauną bendrovės pareigūną už viešai netinkamą elgesį. Save gindamasis, pareigūnas teigė, kad jis pasilegė atvirai, nesislapstydamas už durų. — Tame ir bėda, — atsakė Morgan, — matyt tamsta nežinai, kam durys yra.

Kas tas kandidatas,

Nominuodamas kandidatą, kalbėtojas papylė pagyrimų:

— Mūsų kandidatas visuomet vairavo tiesiai į tikslą. Jis nesidairė nei į kairę, nei į dešinę, bet visuomet varėsi pirmyn. Nei priešas, nei draugas negalėjo jo sulaukyti ar nukreipti nuo kelio. Visi užstojo jam kelią, sau sudarė didelį pavojų. Taigi, brangieji, kuo jūs pavadintumėte tokį žmogų?

— Autobuso vairuotoju, — pasigirdo balsas iš minios.

Principų žmogus

Politikas, šermentyse užjaudamas mirusio prietelio našlę, pareiškė, kad velionis buvo principo žmogus. — Iš tikrųjų jis buvo tuč, — atsakė našlė. — Aš žinau, kad per 35 mūsų vedybinio gyvenimo metus jis kas penktadienį parnešdavo ir man atiduodavo į rankas algos vokelį. — To nežinojau, bet kaip sakiau, jis buvo principo žmogus. — Taigi, vokas visuomet buvo tuščias, bet jis laikėsi principo.

SOVIETINIS DARBO NAŠUMAS

— Kaip tau negėda, Vacele! — susiėmė už galvos širvintų rajono Alekniškio kolūkio agronomas Mykolas Butėkis, atėjęs pasižmonėti į Bilotaitės valruojamą pirmą brigadą. — O ko man gėdytis? — Ogi apsileidimo. Jis akis bado. Tik trečdalį pašarinių runkelių nuravė. — O tu užsimerk. Štai taip, kaip aš. Užsimerk ir nebądys. Ir rąvėti nereikės. Užsimerk agronomas. Ir iš tikro — svėrių ir balandų kaip nebūta. — Šaunuolė! — pagyrė agronomas ir abudu geruoju išsiskyrė. (Iš Valst. laikraščio)

SOVIETINIAI JUBILIEJAI

Neseniai Šiaulių kaimo mechanizuota kolona atšventė džiugų jubiliejų. Sukako metai, kai "Komunizmo ryto" kolūkyje buvo pradėti kloti pamatai kultūros namams. Jubilėjaus proga statybininkai kėlė tostus už savo objektą ir pažadėjo kiekvienais metais susitikti prie šių nebaigtų pamatų. (Iš Valst. laikraščio)

— Gyvenimas yra panašus į svogūną: kai piauname jo riekelę skanėstui, kartais galim ašara nubyra.

J. W. Krutch

— Tu pasižiūrėk į savo drabužius! Aš gi tau sakiau, nešok per šį dvokiantį klaną, — barasi motina.

— Aš ir neperšokau, — atsako berniukas.

Skirtumas tarp demokratų ir respublikonų partijų yra tik balsuose.